

35 ÉV VERSBEN, PRÓZÁBAN, KÉPEKBEN

2024

A Nyugdíjas Klubok és Idősek "Életet az Éveknek" Országos Szövetsége Kulturális Bizottsága online vers- és prózaíró pályázata a 35 éves jubileumi év tiszteletére

Készült a Nyugdíjas Klubok és Idősek „Életet az Éveknek” Országos Szövetsége Országos
Kulturális Bizottsága által hirdetett

Vers-és prózáíró pályázata nyomán a 35 éves jubileumi év és a
„Klubéletünk örömei” fotópályázat jegyében

A kiadványt szerkesztette: Szőke Rozália

Kiadásért felelős: Szecsődi Józsefné, Országos Kulturális Bizottság elnöke

Nyomtatás: INKO Számtech Kft.

Felelős vezető: Incze Csaba

Kiadás éve: 2024.

Kedves Olvasó!

Olyan kötetet tart a kezében, melyet az Országos Kulturális Bizottság szövetségünk 35 éves jubileuma jegyében hirdetett meg.

Az évek folyamán tapasztaltuk, hogy nyugdíjas társaink szívesen írnak verset, prózát, készítenek fotókat, fogékonyak e feladatokra. Ezért az önmegvalósításra kell biztatni, ami a közösségbe tartozó élményt adó eszköz is. Nem versengésre, nem egymás legyőzésére való, hanem lehetőséget ad, hogy kellő humorral forduljanak önmagukhoz és a világ felé.

A beérkezett alkotások megismerése után gondoltunk arra, hogy ezeket a műveket érdemes egy csokorba kötve kiadatni, hogy minél többen megismerhessék, gyönyörködhessenek benne.

A kötet olvasásához, a fotók nézegetéséhez sok-sok élményt, boldog perceket kívánunk.

TARTALOM

Kedves Olvasó!.....	3
Fekete János: A nők dicsérete.....	7
Soltész Zoltán: A zöldruhás lány.....	8
Albert Ferenc: Harmincöt év.....	10
Bienek Istvánné Jutka: Klubdélután Őszikéknél.....	11
Kovács Jenő: Bolondgomba.....	12
Cséve Ferencné: Őszülő évek.....	13
Csörnyi Zoltánné: Jó együtt lenni.....	14
Vargoivics Gizike: Hazai táj.....	14
Sümegei Lajos: Egyedül.....	15
Fekete János: Emlék.....	16
Gaálné Magyarics Judit: Naplemente.....	17

Bajzikné Panni: ...ha jubilál a gárda.....	17
Lázár Béla: Herendi Porcelánmanufaktúra a Világelsők között!.....	18
Lázár Béla: Szent István Bazilika, örökre a szívünkbe zárva.....	19
Kurunczi Mária: Időseknapján.....	20
Kurunczi Mária: Megöregedtünk.....	20
Lukácsi József: Paradoxon.....	21
Lukácsi József: Expozíciók.....	22
Vida B. Éva Jeva: Mondj el egy imát csendesen.....	23
Kovács Jenő: Ne ígérj semmit.....	24
Bálint István: Öreg pecás nem vén pecás.....	24
Soós Józsefné: Színes holnapok.....	25
Szalma Imréné Valika: Te meg én.....	26
Deák Lászlóné: Májusi eső.....	26
Angyal Mária: Remény.....	27

Angyal Mária: Szemüveg.....	27
Angyal Mária: A tükör.....	28
Angyal Mária: Rohanó idő.....	28
dr.LangóKatalin:A mivárosunk, amifolyónk, az én szigetem.....	29
Villaroelné Csapó Gyöngyi: Apánk emlékére.....	31
Bánát Erzsébet: Az adott szó.....	40
Csörnyi Zoltánné: Csillagút.....	41
Soltész Zoltán: Etelka.....	47
Kanyár Erika: Távozóban.....	55
Hippenmayer Sándor: Csakegyzsemle.....	60
Riskóné Csernát Erzsébet: Boldog születésnapot!.....	62
Kanyár Erika: Útkeresés.....	64
Kanyár Erika: Virtuális valóság.....	65

Melléklet: „Klubéletünk örömei” fotópályázat

FEKETE JÁNOS: A NŐK DÍCSÉRETE

Hej, ti lányok, asszonyok,
Ha ti nem lennétek,
Egy lyukas garast sem érne ez az élet.
Ti vagytok nekünk minden
A szépség, a jóság,
Tündéralmokból szótt
Igaz valóság.
Értetek mindent megteszünk.
Az ördöggel is szembeszállunk,
A pokolba is elmegyünk,
Rátok úgy vigyázunk.
Mindezért cserébe
Nem kérünk egyebet,
Hozzánk hűek, kedvesek legyetek.

Főzzetek, mossatok ránk,
A lakást tartsátok rendbe,
Pihenésképpen kimehettek
Kapálni, gyomlálni a kertbe.
Hogy láb alatt ne legyünk,
Mi addig a kocsmában leszünk.
Este, ha hazaérünk kissé tántorogva
Ne szóljatok ránk morogva.
Arcunkat csókkal illessétek,
Fáradt testünket ágyba fektessétek.
Mást nem is akarunk,
Mert mi férfiak kedvesek,
Szerények vagyunk.

SOLTÉSZ ZOLTÁN: A ZÖLDRUHÁS LÁNY

Reggel, ahogy a szobámba beköszönt a Nap, rögtön éreztem, ez egy különleges nap. Elintéztem hivatalos dolgaim, és megjutalmaztam magam, a régi kedves parkba vitt az utam. A fák szinte semmit nem változtak, azonnal eszembe is juttatták, melyikük alatt mit is éltem át.

Fiatal lányoknak tett vallomásokot, adott, kapott csókokot és olykor szakításokat.

Egy öreg, kedves padhoz visz utam, amelyen, sok szeretetet adtam, és szívemnek kedves vallomást kaptam.

Ahogy egy pillanatra a szemem becsukom, azt a zöldruhás lányt és arcát látom, aki egykoron, rabul ejtette a szívem. Ahogy a kedves padon helyem elfoglalom, azt a dalt, ami kedvencünk volt, dúdolgatom, valaki, helyet foglal szemben a másik padon. Eláll a lélegzetem, a szememnek sem hiszem, zöldruhában, egy csinos lány ül szembe velem!

Az ifjú hölgy látványa magával ragadó, a mosolya, szinte a szívemig hatoló.

A múltban vagyok vagy ez a jelen?

Nem habozom, eléje állok és bemutatkozom, megnyugtatom, szépségének szól tiszteletem. Bár nem illik, mégis megkérdezem, vár valakit? Igen, felel mosolyogva, bár, már késik egy kicsit. Örömmel mondom el, föltéve, ha nem terhelem, miért is örvendezik most az én lelkem.

Volt egykor nekem is, és itt ezen a padon ült velem, egy ilyen kedves zöldruhás lány, a szerelmem. Megtisztelne azzal, kérdem, ha megjön a kedvese, várnanak reám egy kicsit, elugrom három percre?

Egy szál virággal hagy adózzak a régi lány és ő előtte. Ígérni nem ígérhetem, mert ha jön a kedvesem, mert már így is késik, sietve magával visz engem. Értem, és ha mégis

megvárnak megköszönöm. Lábam szaporán, mint aki húsz éves úgy szedem, a bejáratnál lévő virágárust még el is érem.

A szál sárgarózsát a lánynak, szinte futva viszem, de a padnál már őt mégsem lelem.

Egy ősz hajú nénike szól hozzám kedvesen, aki egy másik padon szemlélődött csendesen, mielőtt ideért, mentek el a lány és egy fiú kettesben.

Hát így jártam, és a rózsát a padra letettem. Az ősz hajú nénit most alaposan megnézem, zöldruhában van ő is, észre csak most veszem. Helyéről fölkel, menni készül úgy látom, ezért megkérdezem, a kijáratig elkísérhetem? Az arca kedves, szemében huncut fény ragyog, a rózsáért visszalépek fölveszem, kezébe adom.

Fiatalember, ön egy gavallér, és kedvesen mosolyog. Bemutatkozom, ő is nevét mondja, Emma néni vagyok. A park kijáratáig kísérem, cukrászda van a túl oldalon, hirtelen ötlettel kérdezem, egy süteményre meghívhatom. Udvariasan elutasít, de karon fogom, és a cukrászdába átkísérem, hogy legyen tökéletes, valóban különleges a mai napom.

Egy ősz hajú nénike szól hozzám kedvesen, ki egy másik padon szemlélődött csendesen, mielőtt ideért, mentek el a lány és egy fiú kettesben.

Hát így jártam, és a rózsát a padra letettem. Az ősz hajú nénit most alaposan megnézem, zöldruhában van ő is, észre csak most veszem. Helyéről fölkel, menni készül úgy látom, ezért megkérdezem, a kijáratig elkísérhetem? Az arca kedves, szemében huncut fény ragyog, a rózsáért visszalépek fölveszem, kezébe adom.

Fiatalember, ön egy gavallér, és kedvesen mosolyog. Bemutatkozom, ő is nevét mondja, Emma néni vagyok. A park kijáratáig kísérem, cukrászda van a túl oldalon, hirtelen ötlettel kérdezem, egy süteményre meghívhatom.

Udvariasan elutasít, de karon fogom, és a cukrászdába átkísérem, hogy legyen tökéletes, valóban különleges a mai napom.

ALBERT FERENC: HARMINCÖT ÉV...

Harmincöt év egy emberöltő.
Most tollat ragadhat a költő;
s papírja oly boldogan tűri,
amint a szót igrickén csűri.
Harmincöt év öröm és bánat,
az Úrtól kapott bűnbocsánat.
Mind, ami jó, és mind, ami szép,
szívünkbe, lelkünkbe beleég.
Sok-sok élmény, és terefere,
nem áll meg az élet szekere.
Sírva nevetünk, így vigadunk,
A jön, és a rosszon osztozunk.
Találkozás, és kirándulás,
a közösséggel egészen más,
mely életet ád az éveknél,
megszépítve az éveinket.

Rossz ómen az örökös magány.
Felfalja összes energiánk,
lelkeket keserít a közöny,
benne nem bont szirmot az öröm.
Ki búval kél és búval fekszik,
s homlokán számolja ráncait,
cibere létre fordul sorsa,
felfalja őt hamar a rozsdá.
Mozdulj, mert akaratom él!
Ne bánd, hogy peregnek az évek,
mit rád szabott volt a Teremtő,
használd ki, hisz' rohan az idő!
Harmincöt év nem múlt el tétlen.
Tekints vissza a messzeségbe,
köss csokorba minden szépet, jót,
s köszönts mind az élni akarót!

BIENEK ISTVÁNNÉ JUTKA: KLUBDÉLUTÁN ÓSZIKÉKNÉL

Tűzhet a nap, eshet a hó
Nyugdíjas anyó, apó
Sietve szedi lábait, mert
Klubnap van barátaim!

Van, kit barátja várja,
Örül, hogy ismét látja.
Összecsendül két pohár,
S a világ is szebb talán.

Asztalokon fehér abrosz,
Rajta minden földi jó
Kínálják is serényen
Poharak kíséretében.

Csend honol a teremben,
Elnökünk beszél szépen.
Elmond minden tudnivalót,
Van akinek semmi se jó.

Táncos lábú Ószikék
Sürgünk-forgunk fürgén
Néha roppan csontunk,
Eszünkbe is jut a korunk!

A színpadon nagy a mozgás,
Művészeink biz nem lusták.
Van itt móka, nincs unalom,
A kapott taps a jutalom.

Zenészünk játéka igen harsány,
Beszélgetni most már badarság.
Együttlétünk mára véget is ér,
Találkozunk sok évig még!

KOVÁCS JENŐ: BOLOND GOMBA...

Változó vagy és szeszélyes,
minden percben mást akarsz,
számtalanszor úgy viselkedsz,
hogy egészen megzavarsz.
Minden apró csekélységért
pálcát törsz felettem,
hát ne hidd azt, hogy
bolond gombát ettem...

Tőlem persze, azt kívánod
mindig Téged nézzelek,
ám Te gyakran másfelé jársz,
de ettől nem féltetek.
Azt gondolod, évek során
pincsi kutyád lettem,
hát ne hidd azt, hogy
bolond gombát ettem...

Már ebből elég volt,
kijelentem nyíltan
meglep tán az igazság,
akkor is ez így van.
Oly régen készülök rá,
most végre kimondtam:
tálamból a bolondgombát
végleg kidobtam...

Változó vagy és szeszélyes,
minden percben mást akarsz,
nem bánom már, hogy viselkedsz
engem többé nem zavarsz.
Remélem, hogy megértettél
miért kellett elmennem,
mert ne hidd azt, hogy
bolond gombát ettem...

CSÉVE FERENCNÉ: ŐSZÜLŐ ÉVEK

Nyugdíjas vagyok jó pár éve
Drága párom felköltözött az égbe
Nem könnyű nélküle az élet
De fentről vigyáz rám, úgy érzem

Egyedül töltöm minden napon
De én mégsem szomorkodom
Hisz panaszra nincs okom
Mert tartalmas minden napom

Barátaim sűrűn jönnek
Unokáim is gyakran megölelnek
Szeretem is őket nagyon
Ezért is ül mosoly az arcomom

S hogy mi mindent szeretek?
A felsorolás hosszú lehet
Ezért erre nem is vállalkozom
De ti is sejtitek, jól tudom

A nyugdíjasok klubjába beléptem
Ez jó döntés volt, úgy vélem
Itt mindenki oly jókedvű és vidám
Mint a kertemben kinyíló virág

Vidáman telnek a klubnapok
Változatosak a programok
Kézimunkázunk és névnapozunk
Sokat nótázunk és kirándulunk

Hátrahagyjuk minden bánatunk
Elfelejtjük, ha van fájdalmunk
Ha múlnak is az ősülő évek
Tegyük hát széppé, amíg lehet

CSÖRNYI ZOLTÁNNÉ: JÓ EGYÜTT LENNI

Harmincöt éve már együtt vagyunk
Harmincöt éve már összetartozunk

Éveink jöttek, éveink mentek
Unokáink egyre nagyobbá nőttek
Lelkesen dobog még öreg szívünk
Társainkkal hát gyakran összejövünk

Sok-sok közös programot szervezünk
Olyanokat, melyek kedvesek nekünk
Kártyázunk, táncolunk, énekelünk
Nagyokat túrázunk, jókat beszélgetünk

Vidám fesztiválok és vetélkedők
Hoznak életünkbe sok örömet
Szép napokat, perceket, boldogságot
Derűt, szeretetet és sok új barátot

Ez évfordulón is jó együtt lenni
A múltat felidézve ünnepelni
Mindez tovább szépíti éveinket
Tartalmas életet adva éveinknek

VARGOIVICS GIZIKE: HAZAI TÁJ

Szemem lecsukódik,
utolér az álom,
Ismét itthon vagyok
a zalai tájon.

-, -

Sok szép helyen jártam,
mindent megcsodáltam,
tengert, tavat, szobrokat, képeket,
virágokat, palotákat,
kastélyokat, népeket.

-, -

Minden egyedi volt,
ritka, becses, vonzó
ajkamat elhagyta
ez a szó, húha, ó, ó...

-, -

De nekem most sincs szebb
e kerek világon,
örülök, ha álmaimban
újra viszontlátom.

SÜMEGI LAJOS: EGYEDÜL

Otthon vagyok egyedül, ki vagy te.
Kinézek az ablakon, látom a rohanó embereket.

Ja ott egy mosoly, ott meg egy szerelmespár.

De hát én egyedül vagyok, nincs senkim.

Ó istenem, de jó is nekik, á itt vagyok.

Magamba és beszélek, ó istenem.

Ugye mégsem egyedül, hisz itt vagy nekem.

Se mosoly, csak nézel rám, ó istenem

Na milyen sietős emberek, csak hinni tudnék.

Megbolondultam, de mégis?

Falon egy kép, az ábra rám néz.

Mondana valamit, ó istenem.

Bár ne volnék egyedül, bámulnám a világot.

Mi csodás ez, örült gondolataim messze szállnak.

S mondom, s mondom, s m...

Lenn te vagy, látom az arcodon,

sík homlokon, cseppnyi élet áhít,
szívedben a szerelem, elvész mindhalálíg.

Bocsáss meg ó istenem.

Aludni térek, tán holnap más lesz.

Egyedül, egyedül, egyed...

FEKETE JÁNOS: EMLÉK

Mint millió táncoló lepke,
Hull a hó, csak hull egyre.
A fákat jeges szél rázza,
Fehér takarót borít a tél a tájra.
Kövér jégcsapok lógnak az ereszen.
Feléjük nyúlok, az egyiket leveszem,
Mint a tűz, égeti a tenyerem.
Ahogy a jeget markolom,
Olvadni kezd a kezemben,
Visszatér a gyermekkorom,
Egy régi tél jut az eszembe...
Otthon vagyok, szánkón ülök,
Meredek hegyoldalon
Mint a szél, repülök.
Futok a hóban, ott a patak,
Tükör jegére csúszok,
Jaj, ez bizony beszakadt!
Nem mély a víz, de nagyon hideg!
Futás haza, mindent vetni le.
Míg lábam a lavórban áztatom,
Kapok forró teát, azt kortyolgom.
Anyám szelíden korhol,

Máskor jobban vigyázzak,
Még vékony a jég, arra ne járjak.
Aggódik, nehogy beteg legyek.
Szemében, arcán ott a félelem.
Dunna alá fektet,
S míg elalszom, mesél nekem.
A jégcsap már elolvadt kezemben.
Nézek a múltba merengve,
Ki tudja, miért, egy
Könnycsepp csillog a szememben.

GAÁLNÉ MAGYARICS JUDIT: NAPLEMENTE

Az ablakomból a naplementét nézem
Hogyan váltják egymást a fények
Először sárga, majd vörös az ég alja
A fényt a szürke, majd éjkék váltja

BAJZIKNÉ PANNA: ...HA JUBILÁL A GÁRDA...

Harmincöt év! Egy emberöltő harmada,
de egy prosperáló, virágzó közösség
kulcsfontosságú jubileuma,
ahol cél: Életet adni az éveknek,
megbecsülést, örömeket kívánni,
magasztos és még jövőt építő matrónáknak,
tiszteletet érdemlő, őszes halántékú uracs-
káknak,
tele kedvvel, tele programmal, tele kultúrával,
dalos kedvű, táncos lábú örök ifjúságnak,

Elcsitul a szél, elhallgatnak a madarak
Megjelenik az ég rengeteg csillaga
Becsukja szirmát minden virág
Elmúlt egy nap, mi nem jön vissza már

példát mutatva szerte a világnak.

A Ω

Szép és jó közösségben élni,
együtt aktív éveket megélni.
És, ha jubilál a gárda,
boldogság egymás társasága,
illő tapssal ünnepelni a napot,
ami még mindnyájuknak megadatott,
mert az élet szép,
az élet minden!

LÁZÁR BÉLA: HERENDI PORCELÁNMANUFAKTÚRA A VILÁGELSŐK KÖZÖTT!

Reggeli indulás melyet jól előkészítettek, így zavartalan utunk. Negyvenegy ember már előre látta a sok szépet, amit vártunk. Rövid szerviz félúton, gyorsan haladtunk nemes célunk felé. Ami ezután következett, a szó így már Herendé. Filmvetítés, kellemes hang, aláfestés gyönyörű hölgy karkötőt mutatja. Most már érezzük, ahol vagyunk ez a mennyország kapuja.

A vetítés minden változatát mutatja a művészi alkotásnak, fürge emberi ujjak művész fokon mutatják ,hogy ők mit tudnak! Ámulattal néztük, hogy az anyag porokból alakok, csodák születtek. A tárgyak égetés után 1350 fokon életet kapnak, ásványból mik lettek? Mi örömünkre csak csodáljuk az alkotás gyönyöreit. Egy álmvilág, ahol vagyunk, csak gyűjtjük a szépség emlékeit.

Porcelán készítmények egymás után nyerték a világkiállítások díjait. A kínai hatású lepkes-virágos készlet Viktória Angol Királynőnek elhozta álmait. Viktória mintaként ismeri a világ, Herend meghódította Viktória királynőt, amíg élt ez a porcelán virága a szívéhez nőt! Mi is így búcsúzunk Herendről, elfelejteni soha nem lehet.így marad meg nekünk örökre egy nagyon szép emlékezet! Az egész program, szervezés hatalmas közös munka eredménye. egyszerű ebéd (repetával) ez a jelen, marad a jövő reménye.

Szilvike Csapatoddal: Mariannka, Edina, Réka, Marianna! Azt hiszem mindenki örömmel fog emlékezni a napra.

Balatonakarattyai kirándulás hab volt a tortán, Aki itt nem érezte jól magát, maradjon a feneke partján!

Köszönet mindenért!

LÁZÁR BÉLA: SZENT ISTVÁN BAZILIKA, ÖRÖKRE A SZÍVÜNKBE ZÁRVA

Meglátogattuk a Kalocsai Érsekséget, majd a Zirci Apátságot. Mai látogatásunk csúcsa a Szent István Bazilika megér egy imádságot. Országunk második legnagyobb, első Esztergom Bazilikája. Több építész remekelt, igaz közben belecsapott az oroszok bombája. A kúpja ledőlt, a bomba bedöglött, a csodálatos építmény megmaradt. Magassága tiszteletet parancsol 96 méter, a tíztonnás harangja évente egyszer megkondulhat.

Ámulattal néztük a Szent Jobb arany kazettáját, megjárta Raguzát és Dubrovnikot. Végül haza talált, itt nyert örökre teljes biztonságot 1711-ben. Arany, briliáns kazetta, melyet családi ékszerekből adományoztak,

az emberek, nagylelkűsége figyelmeztető a mának. Szabad adni, aki gazdag szüksége volt és van ennek az országnak. Van min elgondolkodni szegény Magyarországnak!!

Köszönet Timikének, csapatának, hogy nem csak a külföldiek gyönyörködhetnek a mi Bazilikánkban.

Öröm és hála, mert a szívünk itt dobog e Hazában.

KURUNCZI MÁRIA: IDŐSEK NAPJÁN

Szaporodnak már a nevető szarkalábak.
Arcod helyet ad sok-sok ráncnak.
Szívedben még forró lángok járnak.
Neveted csak az elmúlást, a véget,
mert tudod, vidámságod sosem ér véget.
Mögéd már új szellemek lépnek,
s te adod meg hosszát az emberi létnek.
Kacérkodik veled bánat, betegség.
Visszatérnek még az ifjúkori vágyak,
keresel valakit ki még jó lesz társnak,

KURUNCZI MÁRIA: MEGÖREGEDTÜNK

Látod, hogy megöregedtünk?
Hallod a fák susogását
kik felnőttek velünk?
Néha bólogatnak felénk,
nekünk meg már köszönni
is nehéz.
Azon vagyunk, mielőbb otthon
legyünk.
Számolod az utcasarkokat

s elindulsz vele a világnak...
Még bakancslistád elég hosszú,
utazásod sosem lesz bosszús.
Még meghódítod akár a Himaláját,
kis országunk is tárt karokkal vár rád.
Mégmászod a hegyeket, völgyeket,
bár a levegőt néha nehezen veszed.
Körbeugrál gyermek és sok-sok unoka,
a szomszédasszony is meglátogat néha.
S a postás, ha a nyugdíjat hozza,
sosem lesz üres a családi kassza.
Bármerre lépsz, mindenhol egy-egy emlék,
és ez a nap is legyen csak a TIÉD!

még kettő, már csak egy,
és lépkedsz tovább.
S mikor már azt hiszed
megpihenhetsz,
még néhány lépcső vár rád.
Egyszer csak már nem hallod
a fák susogását,
s nem látod a lépcsők sorát.
Akkor csak azt tudod
MEGÖREGEDTÜNK,
és már minden lépés fáj.

LUKÁCSI JÓZSEF: PARADOXON

Keresztre feszít a gondolkodás.
Ösztöneim most felszabadítom.
A semmiből teremtek alkotást,
sorsomat mától így alakítom.
Minden gondolat csak okoskodás.
Amit írok az is paradoxon.
- Könnyen sírunk, és várjuk a csodát. -
Mátrix falán mért is kapaszkodom.
A mindennapi életek között,
csak álmvilágban nyög a vágy is.
Amit gondolsz a függönyök mögött,
csupa hazugság és úri frázis.
Talán az „egy” – a mindenség kódén,
E egyenlő mc a négyzetén.
És a fénysebesség utcakövén,
tudom – a végtelenből érkezem?!
Lelkekbe burkolódzott
floreált bimbós örömök.
Szívekbe nyújtózkodott,
füstös hullámú közönyök.
Matricás, öreg tárgyak,
a kozmosz zűrzavarában.

Zuhogva ködbe szállnak
az évek zivatarában.
Ma udvaroltam a fénynek,
a sötétségből kikandikált.
Nem ártottam ma senki lénynek,
a sorsom mégis rám kiabált.
Az ablakom tört fény néz rám.
Az ősz illata most körbejár.
Ma könnyes szemekkel mosolygok,

szabadon járok és bolyongok.
Tudom szebb lesz a holnapom,
mert zsákba zárom a bánatom.
Bizony, valami mindig történik,
a múlt, s jelen a jövőben végződik.
Így, majd a jövő is múlt lesz egyszer,
és ezt eljátszották végtelenszer.

Majd a semmi, vagy az Isten... mindent le-
töröl.
A múlt és a jelen a jövőt ébreszti föl.
Végtelen idők óta múlik és születik,
a világ rendje ez... „gyermek és szülei”.

LUKÁCSI JÓZSEF: EXPOZÍCIÓK

A csend néha-néha feszensz,
mint egy dióba zárt gerezd.
A mosoly is gyakran komoly,
befelé gőzölgő füstgomoly.
Az Isten kezében ülök,
és már meg sem rezdülök.
Ő nem vet meg, s nem haragszik,
csak kacsint arcátlanságomon,
naiv ártatlanságomon.
Ő csak alkot, teremt, s megrészesgít,
az örületemre csak rálegyint.
Szenteltvízben megrebbent kezek,
arcokon elmorzsolt vízcseppek.
Templom előtt ücsörgő koldus,
valahol csak bálozó Krózus.
Csak a fény formál minket képpé,

néha dióba zárt gerezdet
formáljuk, préseljük péppé.
Csak egy perc és vége lesz!
Hány percet lélegzünk még,
ha lelkünk lélektelen
utakon csak szennyben lép?
Szodoma és Gomora,
bűnös elhajlás szaga,
s a felfordulás sora
nem érti és nem hallja,
mit mond az erkölcs szava.
Kénköves tüzes es t, ő
egyszer már adott az ég.
Hogy állunk Isten előtt,
ha mindent lábbal tiprunk szét.

VIDA B. ÉVA JEVA: MONDJ EL EGY IMÁT CSENDESEN

Ha fáj és nehéz az élet,
hiába élnek szívedbe álmok, remények,
ha mást mond barátod,
mint amit gondol,
lelkedben maró búbánat tombol,
csak mondj el egy imát,
csendesen, magadban,
hinned kell, Isten akkor is meghallgat.

Ha elfelejtettek gyermekek, barátok,
és elhagytak mára az ábrándos álmok,
ha hiába vágyol az igaz, hű csókra,
mert mocsok rakodott,
a szeretett szóra,
csak mondj el egy imát,
csendesen, magadban,
hinned kell, Isten akkor is meghallgat.

Ha léted olybá tűnik,
mint ha nem is lennél,
minden napodat feszengve élnéd,
emlékeid is homáallyá lesznek,

régi szerelmeid mély kútba vesznek,
csak mondj el egy imát,
csendesen, magadban,
hinned kell, Isten akkor is meghallgat.

Ha hamisság, hazugság, feltartják fejüket,
bűntől, kegyesen mossák kezüket,
dermesztő jégesővel készül a zivatar,
rémisztő fuvallat földhöz tapaszt,
csak mondj el egy imát,
csendesen, magadban,
hinned kell, Isten akkor is meghallgat.

Hidd el, mindig van remény,
felhők fölött azúrkék az ég,
áldott nap reggel felragyog,
éjszaka világítanak a csillagok,
nem dőlt össze a világ,
tudnod kell, van ki vigyáz reád,
csak mondj el egy imát,
csendesen, magadban,
hinned kell, Isten akkor is meghallgat.

KOVÁCS JENŐ: NE ÍGÉRJ SEMMIT...

Ne ígérj semmit, mert nem hiszem el,
nem kérem számon, hogy búcsúzni kell.
Eljött egy másik, hát légy boldogabb,
kettőnk szép álma csak álom marad...

Ne szólj egyszót sem, mert nem hiszem el,
jobb ez így csendben- így váljunk el.
Sok hamis szólam most semmit sem ér,
kettőnk emléke szebben beszél...

Veled szép volt a perc, szép volt a nap
és szép volt az év-
szép volt a vers, szép volt a dal,
mely szívemben él.

Most kialszik mindez, hunyó parázs lesz,
feledni mégis nehéz.
Neked sem mindegy, neked sem könnyebb
mégis elmész...

Ha egyszer újra, majd sok év után
bekopogsz hozzám egy szép délután,
ne szólj egy szót sem, csak nyújtsd a kezed
és bolond szívem megbocsát Neked...

BÁLINT ISTVÁN: ÖREG PECÁS NEM VÉN PECÁS

Itt van, a tavasz itt van végre
A horgászbótom a sarokba téve
Sóhajtozok egy jó nagyot, mert
Pecázni sajnos nem fogok.

Röhögnek rajtam a jó nagy pontyok
Bánatomban iszom egy kortyot.
Aztán előveszem a horgászbótom, és
A fürdőkádban pecázgatok.
Hej haj hali-hó
A vízparton volna jó.

De sajnos most ez álom marad
Az öreg pecás nem fog halat.
Hát úszkáljatok fürge pontyok
Egy jó ideig békén vagytok.

A korona vírust egye meg a frász
Egy öreg pecás mindig vidám.
Korona lesz a fejemen, ha a
Horgász versenyt megnyerem.

SOÓS JÓZSEFNÉ: SZÍNES HOLNAPOK

Idő, idő gyorsan rohanó
Könyörtelenül mulandó
Állj, ne rohanj oly sűrűtől
Pihenj, mint a napsugár a hegytetőn

Tudjátok, hogy a tündöklő nap
Nem egyformán kél és nyugszik?
Habár ugyanaz is a ragyogás
Életünk sem sima körforgás

Mindig más és más utakra tértünk
Nem fordultunk hátra, csak előre néztünk
Sodort bennünket az élet
S elértük már a hatvanöt évet

Egyre több lett az idő mögöttünk
S már sokkal kevesebb van előttünk
De míg a szívünk vágya éget
Addig vidám lehet az élet

A széllel gyorsan szálló évek
Így nemcsak feketék és fehérek
Ahogy a múltó idő formál minket
Úgy holnapjaink egyre színesebbek

SZALMA IMRÉNÉ VALIKA: TE MEG ÉN...

Patak partján andalogtunk
Te meg én
Fát ültetek, kicsi fehér házat veszek
Én teneked. Ha nagy leszek.

Könnyű nyári szellő táncolt,
A hajadban napfény játszott.
Összenéztünk vágyakozva,
Úgy sétáltunk kezén fogva
Te meg én

Kicsi lányka arra kérlek
Gyere hozzám feleségnek!
Meglesz majd a kicsi ház,
Elültetjük a diófát.

Árnyékában kezén fogva
Üldögélünk álmodozva
Milyen szép volt akkor régen,
Sétálgattunk künn a réten
Te meg én

DEÁK LÁSZLÓNÉ: MÁJUSI ESŐ

Tavasza van. Gyenge testünk fáradt,
Május csodája a lelkünkbe árad.
Érik az eper, a cseresznye,
Nyílik sok virág a kertünkbe.
Pünkösdi rózsa bontogatja szirmát,
Tavaszi eső öntözi a határt.

Lelkünk szárnyal, derűs minden,
Ez a május éltet minket.
Fáradt testünk reménykedik,
A tavaszi csoda elérkezik.
Így lesz szívünk teli széppel,
Szeretettel, melegséggel.

Bizakodunk, reménykedünk,
Ettől erősödik testünk-lelkünk.
Minden nap egy csodavárás,
Csak előre, nincs megállás!
Egyszer csak felragyog a szivárvány,
Csodás, fényes idő vár ránk.

ANGYAL MÁRIA: REMÉNY

Minden ember, aki él
Örül, búsul és remél.
Ha van minek örülni,
Azt meg kell ám becsülni.

De ha elkap a bánat
Mert valami baj támad,
Akkor sem keseregjünk
Hanem inkább reméljünk.

Egyszer a rossz elmúlik
Bár akkor nem úgy tűnik.
Ám mi erősek vagyunk
Reménybe kapaszkodunk.

Mert az ember amíg él
Folyton, folyvást, csak remél
Higgyünk mindig magunkban
A megoldás bennünk van.

ANGYAL MÁRIA: SZEMÜVEG

Akinek van szemüvege
Nem könnyű az ő élete
Mert a szemüveg az olyan
Soha nem tudni, hogy hol van.

Mikor szükség lenne rája
Mintha előled bujkálna
Folyton talál rejtekhelyet
Csak reménykedsz, hogy megleled.

Már a család is keresi
Talán valaki megöleli
Hogyan tudtad úgy elrakni,
Hogy nem lehet megtalálni

Előkerül sok régi kincs
A szemüveg, még mindig nincs
Te is kutatsz tapogatva
Szemüveg nélkül matatva.

Ki az, aki így elette?
Vagy talán a Föld elnyelte?
Unalmas már a keresés
A szemüveg nélkül levés.

Világgá van kedved menni
Fejedre kalapot tenni
De, a kalapot zavarja
A szemüveg ott van rajta.

ANGYAL MÁRIA: A TÜKÖR

Mostanában haragszom a tükörre
Nem tetszik az, aki rám néz belőle
Régen szép volt, üde, vidám, fiatal
Kicserélném ezt az arcot én azzal

Akkor annak a haja szép barna volt
Mostanára szürke lett és megkopott
Az a szempár régen, csak úgy csillogott
Mostanára, bizony elhalványodott

Jó lenne egy olyan tükröt találni
Mélyben fiatalnak lehet maradni
Amelyben az idő úgy nem rohannak
Vagy legalább kissé szebbet mutatna.

De tudom, a tükör arról nem tehet,
Hogy az idő meg nem állhat, csak mehet
Membékélek a képpel s a helyzettel
Kibékülök a kegyetlen tükörrel.

ANGYAL MÁRIA: ROHANÓ IDŐ

Rohanó világban nehéz élni
Olyan sok mindentől lehet félni
Félünk a jövőtől, bizonytalan
Nem tudjuk mi lesz, csak azt mi most van

Mindig sietni kell, sok a dolgunk
A sok munkába belefáradunk
Nem érünk rá mást meghallgatni
Mert a munkát, a pénzt kell hajtani.

Nem vesszük észre, múlik az idő
Azt annál jobban, hogy fogy az erő
Elszállnak az évek, csak rohanunk
S rádöbbenünk, hogy öregek vagyunk

Lassítani kell, pihenni kicsit.
Mert elszáll az élet, az se számít?
Hogyne számítana, még itt vagyunk
Minden nehéz munkát, most már hagyunk.

Idős korban már az idő rohan
Fáradtabbak vagyunk egyre jobban
Rohantunk eleget, most pihenünk
Ebéd után akár le feketünk.

DR. LANGÓ KATALIN: A MI VÁROSUNK, A MI FOLYÓNK, AZ ÉN SZIGETEM

Az én szigetem – ó, nyájas olvasó – nem a legnagyobb, mert az a Csepel-sziget, s nem is a legszebb, mert az a Margitsziget. Nincs három kilométer hosszú, s csak olyan ötszáz méter széles, de gyerekkorom szigete – leszámítva az ott működő hajógyárat - az én játszóterem volt. Ismertem a betonút összes repedését – melyen pedig nem is volt autóbusz forgalom –, az erdei ösvényeket, a keresztútnál lévő fa minden göcsörtjét, a „spicc” dunai kavicsait és az imádott K-híd félgömb alakú szegecseit. Idilli, a nagyvárostól elzárt világ volt a miénk, egy sziget a maga természetes szépségével, a télen sokszor derékig érő hóval, a Duna jegén korcsolyázással, a nagy nyári fürdésekkel és a mérhetetlen szabadság érzésével.

De jaj, a csodának egyszer csak vége lett...

Kezdetben jó játéknak tűnt, hogy pallón jártunk a házak között, s lavíroztunk, nehogy belepottyanjunk a vízbe.

Aztán megérkeztek a katonai teherautók, s a legszükségesebb holmikkal el kellett hagynunk az otthonainkat. Az általános iskolám nagyobb tantermeiben ettől kezdve három-három család zsúfolódott össze. Akkor a nagyapám eljött értem, s elvitt magával, amikor pedig visszajöttünk, a sziget már nem volt a régi...

Az áradáskor a lakásunkban a mennyezetig ért a víz, az ott maradt berendezést a hóna alá kapta a sodrás vagy ha nem, hát tönkrement. A folyó mindent maga alá gyűrt. Beterítette a szigetet iszappal, hordalékkal, mintha a tündöklő Duna nagyon megharagudott volna.

Az ár után békák hada lepett el mindent, ott ugráltak a lábunknál, a házuk körül pedig szétszóródott a szomszéd Ili egész gyűjteménye: a nagy befőttes üvegben tartott több száz lukas kétfilléres.

A lakásokban nagy üstökben égették a kokszt, de a falakat tökéletesen kiszárítani nem

lehetett. Új időszámítás kezdődött: a házak egészségtelenné váltak, a kitelepítés és az elvándorlás megindult, pár év múlva pedig az épületeket is lebontották.

A nagy szabadságból az akkor már épülőfélben lévő budai lakótelep első lakóházába költöttünk. Flórián tér, panel, X. emelet, forgalom, zaj, nyüzsgés és olthatatlan vágyódás.

A gyermekévek nem múltak el nyomtalanul. Ha nyugalomra van szükségem, ma is a szigetre indulok. A K-híd ilyenkor régi ismerősként üdvözöl, kopottas palástja jelzi az idő múlását.

A sziget csúcsánál ugyanúgy belátni a folyót, s rajta az összekötő vasúti hidat. Most is lehet szép sima avicsokat szedgetni vagy éppen kacsázni velük a vízen.

Az emlékek időről időre feltolulnak. Tudom, hogy hol állt a házunk, melyik nyárfáról estem le és törtem el a kezem, s a parton hol csúsztam bele az áradó folyóba. A Dunára mégsem haragszom. Ugyanúgy szeretem és félem. Megtanultam tisztelni.

A méltósággal hömpölygő folyó pedig maradt olyan mint volt, a mi csudás városunk csillogó gyöngysora, rajta az én szerelmetes szigetemmel.

VILLAROELNÉ CSAPÓ GYÖNGYI: APÁNK EMLÉKÉRE

Tavaszi szünet volt. 1955-ben április 5-én szép napsütésre ébredtünk az előző hetek fagyos hajnalai után. Ezért anyánk is sokkal vidámabban kezdett a heti nagymosáshoz. Kivitte az udvarra a nagy mosóteknőt a bejárati lépcső mellé. A bejárati ajtót nyitva hagyta, mert a konyhából hordta ki a csikótűzhelyen nagy fazekakban melegített vizet, amit előzőleg a kerekés kútból húzott fel. Közben főzte a hamulúgot, mert a kilenc fős család rengeteg mosnivalójához nem telt elég mosószerekre. Különösen azóta, amióta a családfenntartó ágynak esett, és a családunknak alig maradt jövedelme.

Két év telt el azóta, hogy apánk átesett egy agyműtéten a budapesti Amerikai úton lévő Idegsebészeten, ahol felnyitották a koponyáját, de vissza is varrták rögtön, mert már késő volt. Az agydaganat olyan súlyosan elburjánzott, hogy képtelenség volt eltávolítani.

S a mi 48 éves valamikor stramm, ezmester édesapánkat félig lebénulva, úgy hozták haza a kórházból, hogy nem ismerte fel a színeket, és a beszédképessége is megsérült. Sohasem azt mondta, amit akart, hanem helyette mást. Nem találta el tárgyak nevét. Pl. kanalat kért, de poharat mondott. Néha mellénk ült a konyhaasztalnál, ahol a leckénket írtuk, és megpróbált lerajzolni bennünket. Tőlünk kérdezgette, hogy melyik színes ceruza milyen színű. A felnőttek azt mondták, hogy biztos fekete-fehérben látja a világot. Szinte élő halott lett. Fizikai munkára már alkalmatlan volt. Mind gyakrabban nyomta az ágyat. Lassacskán megszoktuk, hogy van is, meg nincs is édesapánk.

Ez a tavaszi nap is úgy indult, mint a többi. Megreggeliztünk, majd beteg apánk visszafeküdt az ágyára. Nagyon gyengének érezte magát, de ez már nem volt újdonság. A család többi tagja meg tette, amit dolgát.

Anyánk a nagymosás közben dűdolgatott, mint máskor szokott. Talán így merített mindig erőt a minden napi megpróbáltatások leküzdéséhez. Egyszer csak furcsa, hörgő hangok ütötték meg a fülét, ami a nyitott ajtókon keresztül kiszűrődött a szobából. Azonnal berohant a betegágyhoz. Apánk falfehér arca, habzó szája, meg hörgése fogadta.

Anyánk az elmúlt években ebben a házban már két beteg fiatalasszony haláltusáját követte végig. Akkor, amikor 13 évvel azelőtt fiatal lányként idekerült ehhez a családhoz. Azért, mert a házigazda (a későbbi édesapánk) első felesége súlyos tüdőbeteg lett, a nagypapa felesége pedig rákkal küzdött. Ezért a 15 éves, talpraesett, erős lánynak – mint háztartási alkalmazottnak (cselédnek) – kellett ellátni 8 főre a háztartást. Mellette etetni az aprószágot, meg a disznókat, fejni a teheneket, elvégezni a kerti munkákat, naponta főzni, hetente sütni 7 nagy kenyeret, gondozni a két halálos beteg asszonyt, ellátni a nagypapa kamasz fiát, apánk két kisgyerekét, és a 2 felnőtt férfit. A két beteg asszony egy ideig a betegágyból irányította és tanította a kis cselédlányt, akinek aztán, közel egy év után végig kellett néznie, és asszisztálnia a betegek lassú végelgyengülését, majd haláltusáját.

Most is azonnal felismerte, hogy a családfő haldoklik. Abbahagyta a nagymosást, és igyekezett összeszedni a gyerekeket, hogy még végső búcsút vehessenek édesapjuktól. Mi kisgyerekek (4, 6, 8, 11 évesek), a konyhában voltunk, ki-ki segédkezett a ház körüli munkákban, meg az állatoknál. Mindenkinek volt a feladata. Különösen most, hogy a tavaszi szünet miatt otthon voltunk.

A két idősebb – a féltestvéreink – már komolyabb munkát kaptak. A 22 éves bátyánk és a 17 éves nővérünk többnyire a távoli földeken dolgoztak, vagy az erdőgazdaságban kaptak idénymunkákat, amivel anyagilag besegítettek a családi költségvetésbe. Ezen a napon ők nem voltak otthon. A kisebbik nővéremet azonnal elszalasztották a gyümölcsös kertbe,

ahol a bátyánk a soron lévő tavaszi munkákat végezte. Aki meghalván a szomorú hírt, rögtön kerékpárra pattant és az idősebb nővérünkért rohant az erdőgazdaságba. A nagypapát az egyik szomszéd a szőlőhegyen találta meg, és hazahívta. Hamarosan már nyolcan álltuk körül a haldokló betegágyát. Mindnyájan sírtunk, imádkoztunk, és próbáltuk megérteni az érthetlent, az egyre közeledő véget.

Ahogy ott álltunk a betegágy körül – mi kisebbek elől, a nagyobbak mögöttünk – még órákig láttuk édesapánk a haláltusáját. Örökre belénk vésődött sápadt arca és habzó szája, amit időnként nedves törülközővel törülgetett édesanyánk. A beteg mind erőtlenebbül lélegzett, néha csuklott egyet, majd egy nagy sóhaj után elcsendesedett. Anyánk kereste az életjeleit, de nem találta. Azután lecsukta a semmibe révedő szemeit, majd egy fehér kendővel felkötötte az állát. Bátyánk elbiciklizett az orvoshoz, aki aztán megérkezve hivatalosan is megállapította a halál beálltát.

Minket kisgyerekeket kizavartak a szobából, mert a felnőttek megmosdatták drága halottunkat és ünneplő ruhájába öltöztették, mielőtt a hullamerevség bekövetkezett volna. Aztán másnap megérkezett a koporsó és belehelyezték édesapánkat, majd egy szemfedéllel letakarták. Akárcsak a sublót feletti nagy tükröt, amit a szokás szerint egy fehér lepedővel takartak le.

A koporsót a szobában, két végénél székre helyezték, majd alá – gyakran cserélt hidegvízzel telt – nagy edényt tettek. Ezzel hűtötték a lassan oszlásnak induló holttestet, mert a temetésre csak a harmadik napon kerülhetett sor a hatósági rendelkezések miatt.

Harmadnap a temetési szertartás a háznál kezdődött el. A nyitott koporsót kivitték udvarra, ahol a két székre tették. A 80 éves nagypapát a koporsó mellé ültették, aki magába roskadva sírdogált, mert elvesztette reménységét, 50 éves fiát.

A temetésre nemcsak a nagy rokonság jött el, hanem sokan mások, barátok, ismerősök, akik szerették és tisztelték apánkat. Sokat köszönhettek neki, mert remek kezűgyességgel bírt, sokféle szakmában tudott segíteni, és jól jött a falubelieknek, hogy gyakran egy „köszönöm” is elég volt apánknak, amikor munkájáért nem fogadott el semmit, ha az illető szegényebb volt még nálunk is.

A temetési szertartáson az volt a legmegrázóbb, amikor leszögelték a koporsó fedelét, azzal a családtagok jajgatása, meg a gyászolók sírása felerősödött. Azt a különös kongó-bongó hangot, ahogy a kalapáccsal a szögeket ütötték, nem lehet elfelejteni. Aztán elindult a menet a temetőbe, ahol folytatódott a búcsúztató, majd nagy zokogás mellett sírba engedték apánk koporsóját.

Most, amikor írom e sorokat, megrohannak az emlékek, hogy milyen is volt az apánk. Mesélték, hogy fiatal korában neki is voltak tervei, álmái. De egyedül volt fiú a családban, ezért nem engedték továbbtanulni, pedig jó eszű, jó képességű fiatal volt. Így otthon maradt és önképzéssel fejlesztette magát. Különböző mesteremberek mellett, meg könyvekből szerezte meg a tudást. Hogy miket csinált?

Volt egy műhelye a házban, ahol különböző famegmunkáló gépével, meg a rengeteg szerzővel munkálkodott, míg súlyos beteg nem lett. Csodálatos étkező sarok garnitúrát faragott, székeket, szekrényeket, ágyakat és faragott képkereteket alkotott. Ezen kívül készített boroshordókat, kádakat, különböző teknőket, létrákat, szekereket, talicskákat, gereblyéket, és favillákat, a lekaszált fű szárításához, meg begyűjtéséhez.

Nemcsak a famegmunkálásban jeleskedett, hanem a mezőgazdasági gépeket is gyakran ő javította nemcsak a családnak, hanem a rokonoknak, és a család barátainak is. Saját kezűleg épített téglából egy nagyobb cseréptető disznóólat, melynek padlásán háltak, meg

tojtak a baromfik. Az udvar végében két nagy silót (téli takarmánytárolót) épített betonból, felette egy pajta szerű színnel, hogy az eső és a hó ne áztassa a silózott takarmányt. Ilyen nem nagyon készült a faluban. Olyan nagy volt, hogy több gazda is ott tárolta telente a leszecskázott kukoricaszárait.

A szőlős hegyen meg egy remek pincét épített fel, ahol a nehéz munka közben enni, pihenni lehetett, és a boroshordók, meg a szőlőművelő szerszámok is a mellékhelyiségben sorakoztak.

A második világháború végén, amikor menekültek a németek, hátra hagytak lerobbant motorbiciklit, lemerült autót, fényképezőgépet, írógépet stb. Ezeket összeszedte, s amit tudott megjavított, a többi alkatrészt meg évekig valamire hasznosította. Pl. az autógumikból – amíg el nem fogyott – télen szandált, sarut szokott készíteni a férfiaknak. Anyánk mesélte, hogy apánk egy benzinhajtású kerékpárt is összeszerelt, amivel aztán a fiatal édesanyánk is örömmel „motorozott”, száguldozott.

Szerteágazó érdeklődése és sokoldalú tehetsége volt. Az emberek ezermesternek tartották. Szeretett fotózni. A falu fényképésztől kölcsönkért egy nagyítót, és azt lemásolta. Vett hozzá lencsét, és vékony fémlemezektől összeállította az egész szerkezetet. Amikor mi gyerekek lefeküdtünk, a téli estéken, pokrócokból „sötét kamrát” alakított ki, ami mögött a filmeket, meg a képeket hívta elő. Úgy, ahogy azt a fényképésztől tanulta.

A falu orvosától megtanult egy „terápiát”. Nekem kiskoromban sokszor volt középfül gyulladásom. Nem volt autónk, csak tehén vontatta szekerünk, ezért télen gond volt a távoli orvos gyakori felkeresése, aki rendszeresen egy fecskendővel kimosta a begyulladt, váladékkal telt füleimet. Sokadik alkalommal megkérte apám az orvost, hogy tanítsa meg mire kell ügyelni, hogy ne okozzon nagyobb bajt, mert ő bizony szeretné otthon ezt nekem

megcsinálni. Néhányszor gyakorolta a rendelőben és az orvos látva milyen ügyesen végzi a műveletet, bizalommal adott neki egy fecskendő. Nem volt sohasem komoly szövődmény. Amíg nem lett súlyos beteg, apánk vágta le rendszeresen a család tagjainak, – így nekünk gyerekeknek is – a haját. Egy cipész rokontól meg a cipőjavítást tanulta meg, és azután a nagy családnak rendszeresen ő javította a cipőit. Ott volt minden építkezésen a faluban, és főleg a tetők ácsolásában remekelt.

Nemcsak szépen rajzolt, hanem az irodalom is érdekelte. Szerette az ismeretterjesztő könyveket. Telente, ha volt egy kis szabadideje, sokat olvasott. Ha távol volt a családtól a leveleit mindig versbe szedve írta. Mesélte anyánk, hogy apánk fiatal korában, még az első házassága előtt, tagja volt a falu színjátszókörének, meg szeretett focizni is. Az udvaron kialakított egy lengő tekepályát, ahol ő meg a közeli fiatalok hétvégén gyakran szórakoztak.

A nagy család a háború előtt is gazdálkodott már. Miután a nagypapa még élt, egy házban két család lakott. Apám lánytestvérei férjhez mentek és elköltöztek. De a szokás szerint ő, mint a család fiúgyermeke otthonmaradt a családalapítás után is. 1943-ban apánk özvegyen maradt a két kisgyermekével. Mivel a fiatal cselédlány addigra már jól belejött a háztartás vezetésébe és a gyerekek is megszokták, a ház ura úgy döntött, hogy feleségül veszi a 22 évvel fiatalabb kamaszlányt, aki a következő években még 5 gyereket szült, közülük sajnos egy meghalt. Apánk nagyon szerette a gyerekeket, és amikor háború után egyre bővült a család, nagy tervei voltak. Át akarta alakítani a 75 éves zsupptetős házat, amit még az ő nagyszülei építettek, és amelyben laktunk. Már kifaragta a tetőgerendákat is. A földművelést is fejleszteni akarta, új mezőgazdasági gépeket vásárolt. De a sors közbeszólt.

Az történt, hogy a háború alatti termény beszolgáltatási rendszert ugyan 1945-ben eltörölték, ám az új kormány hamarosan egy sokkal szigorúbb, kegyetlenebb kényszerbeszol-

gáztatási törvényt hozott, amelyen a következő években mindig tovább szorítottak. Ezért a nagy családunkra egyre súlyosabb terhet róttak ezek az intézkedések. Családunk, amely kemény munkával termelte meg a kenyérnek való gabonát, meg a takarmányt, időnként már éhezett, mert megjelentek a végrehajtók és úgymond „lesöpörték a padlást”. Alig hagytak az állatoknak és nekünk minimális ennivalót. Elvitték csaknem az összes búzát és a takarmánynak valót, meg a tejet, tojást, disznókat. Egy időben már jegyre adták még nekünk búzatermelő falusiaknak is a kenyeret, amiért a 6 km-re lévő járási székhelyre kellett hajnalban gyalogolni, hogy jusson. A rendelet szerint minden család egy évben csak egy disznót ölhetett. Mi volt ez, egy 9 fős családnak? A fél fogunkra sem volt elég!

Apánk törvénytisztelő állampolgár volt. Nehezen emésztette meg, amikor jöttek a végrehajtók és szinte mindent elvittek. Amit meghagytak a sok éhes száj miatt nem volt elég. Tudta, ha ellenáll börtönbe csukják. Sokan végeztek ott abban az időben, ha nem teljesítették a rendeleteket, vagy lázongtak. Anyánk viszont az éhező családért mindenre képes volt. Megkérte apánkat, hogy készítsen egy vermet, ahova majd anyánk meg a bátyánk elrejthet 1-2 zsák búzát, ami nekünk az életet jelentette. Többet nem mertek, mert a hatóságnak azt is be kellett jelenteni minden évben, hogy miből mennyit vetettek. S ha az időjárás miatt nem termett annyi, amennyi az elvárt szint volt, a családra kivetett mennyiségeket akkor is be kellett szolgáltatni. Ilyenkor kénytelenek voltunk megvásárolni a hiányzó mennyiséget. Azt mondta anyánk, hogy mindent magára vállal, mert őt terhesen, meg kisgyerekekkel talán nem merik bebörtönözni.

Apánk általában a mezőn, erdőn, vagy a szőlőhegyen dolgozott, míg anyánk a kicsik miatt inkább a ház körül és a nagy telken munkálkodott. Így többnyire ő fogadta a végrehajtókat is, akik minden évben többször jöttek. Anyánk ilyenkor a karjára vette a legkisebbet, a nagyobbak meg a szoknyáját rángatták. S amikor a „vendégek” mentek fel a létrán ellenőrizni

a padlásra, odaállt és jobb öklét fenyegetőn rázva, sírva átkozta a végrehajtókat:

– Verje meg az Isten magukat jóemberek. Nem látják, hogy itt van a sok kisgyerek, emiatt egy munkáskéz hiányzik a mezőről. Nem tudunk annyit termelni. Hogy van lelkiismeretük, hogy az utolsó szem gabonát is képesek elvinni? Mi termelünk és mégis éhezünk? Igazságos ez?

Ezt hallva mi gyerekek is ordítani kezdtünk torkunk szakadtából. Ezalatt a végrehajtók egy hegyes bottal csak azért is megszurkálták a szénát a padláson, hogy van-e alatta eldugva egy-két zsák gabona, de nem találtak. Így aztán dolguk végezetlenül, elmentek, megunva a nagy csetepatét. Ezt pár évig még nagyon sokszor eljátszották velünk.

Akkor lett ennek vége, amikor 1956. október 31-én reggel a rádióban végre beolvasták a vidéken már évek óta várva várt hírt: „A nemzeti kormány 1956. október 30-án megszüntette a kötelező beszolgáltatási rendszert”. De ezt a fantasztikus intézkedést már édesapánk nem érthette meg.

Addig viszont? Apánk egyre többet rettegett, mert a 9 fős családnak egyre kevesebb enni-való maradt. Ezért ő is útra kelt pénzt keresni, amikor munkásokat toboroztak a faluban a távoli nagy állami építkezésekre. Munkásszálláson lakott, és kéthetente látta csak a családot. S az otthonmaradottaknak így még nehezebben ment a föld megművelése, és az állatok gondozása az öreg nagypapával, meg a 2 nagyobb gyerekekkel.

1953-ban, apánk éppen a távoli Inotai Erőmű építésén dolgozott, amikor súlyos beteg lett. Borzalmasan fájta a feje. Először a Székesfehérvári kórházba került, de miután agydagana-tot állapítottak meg nála, a budapesti Idegsebészetre szállították, ahol – mint már előbb írtam – egy sikertelen agyműtéten esett át. Pedig hogy reménykedett, bízott az orvosokban! – Nekem meg kell gyógyulni, otthon vár a 6 gyerek, akiket fel kell nevelni. – hajtogatta két-

ségbeesve az orvosoknak, ápolóknak. De a sors nem így akarta, mert kegyetlenül elbánt vele is, meg a családukkal is. S hogyan tudott a 28 évesen özvegyen maradt édesanyánk a nagy nyomorban felnevelni és taníttatni bennünket? Ez már egy másik hőstörténet.

Hogy mit hagyott ránk örököül apánk? Anyagilag nem sokat, viszont örökségül megkaptuk csodás génjeit. Gyerekei, később unokái, és most már dédunokái örökölték sokoldalú érdeklődését, tehetségét, kreativitását, szorgalmát és tudásvágyát. Míg élt, példamutatásával nevelt bennünket család- és emberszerető, becsületes emberré, és rengeteg erkölcsi és szellemileg tartást kaptunk tőle, és mi gyerekek később igyekeztünk ezeket utódainknak átadni.

Halála után – míg gyerekek voltunk – édesanyánk esténként gyakran mesélt történeteket apánk tetteiről, csodálatos tehetségéről, kiemelkedő akaraterejéről, szorgalmáról, segítőkészségéről, nagy emberségéről. Így tartotta bennünk sokáig életben az emlékét. Esténként, ha felragyogott egy csillag, sokáig úgy éreztük onnan figyel bennünket. S mit köszönhetünk még neki és anyánknak? A szerető testvéreket, akikre mindig számíthatunk egész életünkben. Soha nem irigykedtünk a másik sikerére, hanem mindig egymást támogattuk, segítettük, ahogy erőnkből tellett, gyakran azon túl is, apánk szellemében és anyánk gondoskodó, önfeláldozó példájával. Ez a mi nagy-nagy örökségünk. S nem is kevés. Számunkra ezek többet érnek bármilyen nagy vagyonnál.

BÁNÁT ERZSÉBET: AZ ADOTT SZÓ...

Egyszer látta őt, mégis utazik hozzá. Hajtja a vágy, az ismeretlen. A levelek szerint várják. A vonaton töltött hosszú órák a sok látnivaló miatt, gyorsan elrepült. Halk nevetés és az autóbusz sofőrje törte meg a csendet. Vakító napsütés, enyhe szél, fehérbe burkolózott sík táj fogadta.

Csalódott volt, nem várta senki. Nekiindult a havas, göröngyös, szekerek vájta úton, tele várakozással az ismeretlen felé. Egész idő alatt azon gondolkodott, vajon milyen lesz a találkozás? A képzelet sokszor játszik az érzelmekkel, a valóság mindig más megoldást produkál.

Pár száz métert tehetett meg, mikor meglátta őt. Igen. Ilyennek emlékezett rá. Elmosolyodott, és átadta magát a valóságnak.

A fiú, örömeiben táncolt volna! Nem emlékezett, a sok lány közül ki az, aki veszi a bátorságot és hozzá érkezik. Belenézett a lány szemébe, és tudta, rá várt már sok-sok éve. Becsapva mindent és mindenkit a jelen úrrá lett rajta.

A közeli falu dohos, olajos padlójú kocsmájában büszkén mutatta meg az új szerzeményét, amely olyan volt, mint egy csodaszép edény, amit azért korongoztak és hoztak a világra, hogy szépségével, örömet szerezzen annak, aki ránéz.

Szürkület volt már, mire az oltalmat, meleget adó kis házhoz értek.

A kályhában a tűz már alig pislákol. Fázósan összebújtak a pokróc alatt, s átadták magukat a szenvedélynek.

A másnap valóságot hozott.

A fiú választott. A biztos jövő egy karnyújtásnyira volt tőle, kötötte az ígérete.

Elengedte a lányt, aki magával vitte az ismeretlen jövőt, a szenvedélyt, a szerelmet.

CSÖRNYI ZOLTÁNNÉ: CSILLAGÚT

Egy Vas megyei falu szélén, fehérre meszelt, kisablakos, takaros kertes házban laktak Szabóék. Margit néni és Pali bácsi – ahogy az egész falu népe szólította őket – nagyon öregek voltak. Homlokaik ráncát a növekvő évek egyre mélyebbé véstek. Sok mindent megérttek. Mindketten elhagyták már a 80. életévüket is, így nem csoda, hogy az egészségük sem volt már a régi. Margit néninek a szíve rendetlenkedett, Pali bácsit pedig állandóan a reuma kínozta. Kedves, jóra való, szorgalmas embereknek ismerték őket.

Évek óta nagyon egyformán teltek napjaik. Felkelés után elvégezték napi teendőiket, megöntözték a kiskertjükben nyíló virágokat, összeszedték tyúkjaik tojásait és kora tavasztól késő őszig legtöbbször kiültek a kerti kapu előtti kispadra. Minden alkalommal melléjük telepedett Bundás, a szomszédék kutya. Vakkantott egyet-kettőt, - majd mintha vigyázna a kis öregekre – kényelmesen elnyújtózott Pali bácsi lába mellett. Sokszor órákon át így pihentek. Nézték az útszéli bokrokat, a virágokra szálló tarka pillangókat, a szemközti ház kéményére minden évben visszatérő golyákat és hallgatták a csicsergő madarak énekét. A mellettük elhaladó falubeliek szívesen beszélgettek velük. Persze nem órákig, hisz legtöbbször siettek a dolgukra, de mindig volt néhány kedves szavuk a két öreghez. Tudták róluk, hogy igen magányosan élnek, amióta a fiúk és a lányuk messze került a szülői háztól.

Nagyobbik gyermekük Sándor, aki informatikus lett a fővárosban, már több, mint 20 éve megnősült és már két középiskolás korú gyermekkel büszkélkedhetett. A nagyszülők rendszeresen kaptak az unokáktól fényképeket, melyen az is látszott, hogy ők is egyre nagyobb, egyre értelmesebb gyermekekké váltak az elmúlt években.

Lányuk Jolán, egy szegedi orvoshoz ment feleségül és asszisztensként férje mellett dolgo-

zott. Ők egy kisiskolás és egy óvodáskorú gyermeket neveltek. Családjuk fényképalbumát szinte naponta kézbe vette és nézegette Margit néni és Pali bácsi.

Sándor és Jolán nagyon elfoglaltak voltak, ezért személyesen elég ritkán találkoztak egyre öregebb szüleikkel. Legutóbb négy évvel ezelőtt, szüleik 60 éves házassági évfordulóján jött össze a család a legkisebb unoka születését követően. Igazán meghitt, kellemes napot tölthettek el akkor közösen. Kedves emlékként élt ez a nap az öregek szívében.

Ennek már négy éve. A gyerekek és az unokák azóta nem jártak a szülői házban, levél is egyre ritkábban érkezett tőlük. Régebben gyakrabban találkoztak, ha többször nem is, de évente egyszer, legtöbbször karácsony körül látogattak haza. Margit néni és Pali bácsi nagyon reménykedtek abban, hogy az idei karácsonyon, a szeretet ünnepén, újra együtt lehet az egész család.

A sárgás-barna falevelek hullását követően újra beköszöntött a tél. November havának minden egyes napján, Margit néni és Pali bácsi szinte gyermeki izgalommal várták a biciklis postást. Minél előbb tudni akarták, hogy mikor láthatják újra és ölelhetik magukhoz szeretett gyermekeiket és unokáikat.

December második hetében végre megérkezett a várva várt levél Jolántól. Margit néni a kertkapuban állva, remegő kézzel, de megkönnyebbült, boldog mosollyal vette át a levelet. Pali bácsi az ablakon át a függönyt is elhúzva látta, amint Margit néni a frissen lehullott fehér hóban a megszokott apró lépteivel sietett vissza a házba. Beérve a konyhába, havas csizmáját le sem véve, vastag vállkendőjét is hátán hagyva leült Pali bácsi mellé a tűzhely közelébe és ráncos kezeivel óvatosan, de boldogan kezdte bontogatni a levelet. Közben Pali bácsi megigazította az orrára csúszott szemüvegét és gyermeki kíváncsisággal hallgatta, ahogy Margit néni lassan, sokszor egy-két mondatot ismételve, felolvasta Jolán levelét,

amit bátyja Sándor nevében is írt. Nem volt hosszú a levél, csupán néhány mondat, mely igazán jólesett az öregeknek. Megtudták a sorokból, hogy Jolán és Sándor négy év után, végre újra eljönnek látogatóba. Azt is megírták, hogy december 24-én azzal a vonattal érkeznek családotól, ami a kora délutáni órákban fog megérkezni a falu állomására.

Nagyon megörültek ennek a hírnek és nyomban el is kezdték a karácsonyi előkészületeket. Takarítottak, rendezgettek a házban és a ház körül több napon át, hogy minden a legnagyobb rendben legyen a nagy napra. Margit néni már azt ellenőrizte, hogy megfelelő mennyiségű hal van-e még a mélyhűtőben, ahhoz a halászléhez, melyet szokás szerint minden évben Pali bácsi szokott elkészíteni, hol kisebb, hol nagyobb adagokban.

A hal beszerzése sohasem okozott gondot számukra, mert Pali bácsi fiatalabb korában nagyon szeretett horgászni a közelben lévő halastóban. Néhány évvel ezelőtt még a szomszédemberrel kettesben jártak ki a tóra. Úgyes horgász volt. Többször emlegette, hogy horgászversenyeket is nyert.

Amióta betegeskedik, nem tud eljárni a tóra, de szerencsére horgászbarátja azóta is ellátja időszakonként az általa fogott halakkal. Pali bácsi gazdagon tojó tyúkjainak tojásaival szokta viszonzni barátja jóságát.

A karácsonyvárás időszakában Margit néni a kamra zugából előkerítette a tavalyi adventi koszorút, hogy felújítsa. A kertben álló több éves fenyőről levágott néhány friss fenyőágot, majd pár tobozzal, négy gyertyával és a komód fiókjában talált színes szalaggal földiszítve megállapította, hogy ezúttal igazán szépre sikeredett. Pali bácsi sem hagyta az utolsó pillanatra a diótörést. Két zacskónyit is megpuccolt a bejglihez.

Karácsony reggelén a szokásosnál is korábban keltek fel. Mire a nap kibuggyant a dombok mögül Pali bácsi már teljes díszbe öltöztetett egy kisebb fenyőfát a szoba egyik sarká-

ban. Kellemes fahéj és szegfűszeg illat terjengett az egész házban, az előző nap elkészített mézeskalácstól és zserbótól. Margit néni kissé álmosan, de elégedetten csoszogott végig a szobán, remegő ujjáival szeretettel simította végig a komódon lévő fényképeket. Gyermekük és unokáik fotói voltak. A régi parasztbútorok szinte újnak látszottak a kora reggeli fényben. A konyhából enyhe halászlé illat is szállt a szobába, elárulva, hogy Pali bácsi már javában főzi a halászlét. Margit néni is szaporán felöltözött. Ruhája fölé azt a piros pöttyös kötényt vette fel, amit úgy tíz évvel ezelőtt lányától kapott ajándékba, majd kendővel kötötte le megöszült hajtincseit és nekilátott újra a sütésnek. Gyorsan ledarálta a mákot és a diót. Igyekezett, sürgött-forgott, hogy minél előbb elkészülhessen az ízletes diós-mákos bejglijével, melynek mindig nagy volt a sikere a családban.

Egy-kettőre elszaladtak a percek. A templom kis harangja elütötte már a delet, mire a halászlé elkészült és a sütőben megsültek a sütemények is. Margit néni elővette a komód alsó fiókjából a legszebb asztalterítőt, – melyet csak kivételes alkalmakkor használtak – és azzal terítette le az asztalt. Közepére tette az általa készített adventi koszorút. Közben Pali bácsi négy kisebb, de gondosan becsomagolt dobozkat is elhelyezett a karácsonyi díszbe öltöztetett kicsi fa alá. Friss fenyőillattöltötte be a szobát, a konyhából beszűrődő halászlé és süteményillattal párosulva. Elkészültek. Mindketten elégedetten néztek körül, majd felvették meleg télikabátjukat, csizmát húztak és az enyhe hóesésben egymásba karolva elindultak a csupán néhány lépésre található vasútállomásra. Megérkezve, a falu kis állomásépülete előtt leültek egy hóeséstől védett padra és szótlanul vártak, türelmesen.

Úgy négy óra tájban a szerelvény lassan megérkezett és nagy fékcsikorgással megállt. Margit néni izgatottsága Pali bácsira is átragadt, akinek karját egyre erősebben szorította. Közelebb mentek a vonathoz. Tágra nyitott szemmel nézték, ahogy néhány ember leszállt róla, de Sándorék és Jolánék nem voltak közöttük. Vártak még egy ideig, reménykedtek.

Arra gondoltak, talán sok a csomagjuk és lassabban tudnak leszállni a gyerekekkel. Vártak és vártak.

A vonat lassan tovább indult a következő állomás felé, de az öreg házaspár csak állt és várt. Az állomás épülete már teljesen kiürült és nagy pelyhekben kezdett hullani a hó is. Fájdalommal a szívükben, bánatosan indultak hazafelé. Nagyon hosszúnak tűnt számukra a visszaút. A nagy hóesésben Pali bácsi azzal próbálta vigasztalni Margit nénit, hogy biztosan az esti vonattal fognak megérkezni a gyerekek a kellemetlen időjárás miatt. A havas úton, a nagy hidegben teljesen átfázva értek vissza kis házukba, ahol szerencsére a kandallóban égő tűz mellett, jó meleg teával a kezükben hamar átmelegedtek. Margit néni elsétált az ablakig. Elgondolkodva nézett ki a jégvirágos ablakon, s közben bánatos pillantást vetett a falon függő családi fotókra. Kis idő múlva levette a komódról a már sárguló családi albumot és az ágy szélére ülve nézegetni kezdte.

Pali bácsi egy ideig csak tétován állt botjára támaszkodva, majd ő is leült az ablak mellett lévő ezeréves karosszékbe és onnan nézett kifelé. Eszébe jutott az az idő, amikor még ebben a karosszékben ringatták gyermekeiket, Sanyikát és Jolikát. Milyen boldogok is voltak akkor együtt! Ilyen gondolatok jártak a fejében, de közben alig vette le a szemét az ablakról. Nagyon reménykedett abban, hogy ha késve is, de megérkeznek rég látott gyermekeik. Csak néha fordult el kissé az ablaktól. Látta Margit nénit, aki magába roskadva ült a gondosan bevetett ágyon és szinte észrevétlenül morzsolta el egy-egy lehulló könnycseppet az arcán. Pali bácsi szeme is megtelt könnyel. Némán, hangtalanul ültek egész délután. Besötétedett. Az utcai lámpák fénye halványan bevilágította a kis szobát, a megterített ünnepi asztalt, a szoba sarkában szelíden meghúzódó, régi díszekkel ékesített kis karácsonyfát. Pali bácsi felkelt a karosszékéből, meggyújtotta az asztalon lévő adventi koszorú negyedik gyertyáját, majd lassan odasétált a kis fához és azon is meggyújtott egy gyertyát.

A gyertyák fénye most már bevilágította az egész szobát.

– Nem érkeztek meg! – sóhajtozott nagyokat Margit néni

– Hát nem. Már az utolsó esti vonat is rég bejött és azzal sem jöttek. Ismét egyedül maradtunk – szólt bánatosan a férje.

– Pedig nagyon megígérték – búslakodott Margit néni.

– Biztos megint közbejött nekik valami, de most már késő van, hiába várjuk őket. Ma már nem fognak jönni, de talán holnap... – próbálta nyugtatni Pali bácsi Margit nénit.

Pár percig némán nézték egymást, majd leültek az ünnepi asztalhoz és a lassan kialvó gyertyák fénye mellett megvacsoráztak. Vacsora után fájdalommal a szívükben, szótlanul nézegették gyermekeik, unokáik képeit és azzal a gondolattal pihentek le, hogy az elmúlt négy év, számukra mindig a remény és a csalódás körforgását jelentette.

Az utcáról még hallották a betlehemező gyermekek kántálását, a távolbóljövő zengő éneket, majd hirtelen minden elcsendesült. Fájdalmasan nagy lett a csend az egész házban.

Karácsony másnapján érkező gyermekeik és unokáik személyesen már nem köszönheték őket. Margit néni és Pali bácsi egymás érdes kezét fogva, becsukott szemmel, arcukon mélységes szomorúsággal, gyermekeik és unokáik képei mellett, élettelenül feküdtek egymás mellett.

Már nagyon messze, valahol a fények között, a csillagúton jártak.

SOLTÉSZ ZOLTÁN: ETELKA

Gyönyörű májusi nap volt. Szikrázó napsütés és igazi meleg. Ekkor tájt már áprilisban mezítláb lehetett járni. Így volt ez azon a májusi napon is. A korai cseresznye már érett, ropogós volt. Nem is tudtam ellenállni a gyümölcs vonz erejének. Szokásos utamat tettem, a kert végében lévő cseresznyefához, az aznapi cseresznye adagom, magamhoz vétele végett. A gyümölcsfa, a kissé emelkedő, amolyan doboldali kert végében volt, és közel a szomszéd, Franci bácsiék kerítéséhez. Ahogy haladtam a kerti kis gyalogúton, föltűnt, hogy a Franci bácsiék kertjében, a fönti árokpartján üldögél egy kis leányka, akit még soha nem láttam eddig ott. Jó magam tizenegy éves forma legényke voltam. A leányka első ránézésre jóval fiatalabb volt, aki némán üldögélt kis köténykéjében és egy kis kendővel a fején. Valamilyen babát szorongatott, a kezében. Furcsállottam, hogy észre sem vett, de ez nem tántorított el a cseresznyeevési tervemtől. Mikor elég mennyiséget szedtem, és már nehéznek bizonyult az atlétatrikómban lévő mennyiség, elindultam lefelé a gyalog úton. Utam most is közel a kerítés mellett vezetett.

Megálltam és nézni kezdtem az új kis szomszédot. Gondoltam megkínálom őt is egy kis csemegével, ezért elkezdtem szólítgatni.

– Kislány! Kislány, kérsz cseresznyét? Gyere ide, adok szívesen.

De a leányka nem reagált, a beszédemre. Már kezdett izgatni, miért ilyen gögös, ezért elkezdtem a cseresznyével dobálni. Végre egy eltalálta és felém fordult. Mutattam és szólítottam,

– Gyere ide adok cseresznyét. Nem válaszolt.

– Nem szereted? Nem válaszolt. Kezdett bosszantani, amiért nem szólt hozzám.

Kicsit hangosabban szóltam neki:

– Talán nem érted mit mondok? De a kisleány csak nézett tovább, mint aki nem tudja, vajon én mit akarok tőle. Már éppen otthagyni készültem, ha nem kell, hát nem kell. Mikor Franci bácsi, meghallhatta a diskurzust, jött föl náluk a kertjükben. Megállt velem szemben. Sötét hosszúnadrág, világos ing és mellény volt rajt és természetesen az elmaradhatatlan kalap. Mindig így járt az utcán is.

Oda szólt nekem:

– Zolikám, az Etelka nem hall téged, mert ő sajnos, süket néma.

Annyira meglepett ez az információ, hogy az atlétatrikóm is eleresztettem, ijedtemben. Tudtam mit jelent ez a szó. Odaléptem a kerítéshez, ez szörnyű, mondtam.

– Igen az, mondta Franci bácsi.

– És mióta? – kérdeztem én.

– Így született – volt a válasz.

Nem tudtam miért, de nagyon rosszul esett az információ, miközben a kerítésdrótot fogva, leguggoltam, és szinte csak magamnak mondtam, csak cseresznyét akartam adni neki.

Franci bácsi szólt, hogy:

– Tudom fiacskám. Ha még szeretnél Etelkának adni, idehívom jó?

– Igen szeretnék neki adni, mondtam.

Gyorsan összekapdostam a gyümölcsöket, lefújogattam és izgatottan vártam, amint Franci bácsi megfogja a picike kezét és mutogat neki, felém. A kislány elindult a nagyapjával felém. Akkor láttam, hogy gyönyörű gesztenyebarna és hullámos haja van, a kis kendőcskéje alatt és hatalmas, bogárfekete szemei. Megállt a kerítés túloldalán. A nagyapja kért egy, két szem cseresznyét. Egyiket ő ette, a másikat a kislánynak adta. Miután Etelka megette a cseresznyét, kérdően nézett nagyapjára. Franci bácsi rám mutatott, nálam a gyümölcs. Én nyújtottam kezemben a cseresznyét. A kislány átnyúlt a kerítés lyukon és elvette a

tenyeremből a gyümölcsöket. Valami különös érzés töltött be és kerített hatalmába. Öröm volt ez a javából, hogy ennek a kis leánykának, valami kis aprócska örömet adhatok. Hamar elfogyott a cseresznye. Etelka még mindig nyújtogatta picike kezét felém, át a dróton. Mutogattam, várjon, rögtön hozom, de nagyapja kért, már ebéd előtt nem ehet többet.

Etelka elégedetlen volt és számomra érthetetlen hangokat mortyogott. Franci bácsi legugrott eléje és valamit mutogatott, a lánykának. És lassan leballagtak a kertből. Megmagyarázhatatlan szomorúságot éreztem, hogy egy ilyen szép kislány hogy lehet süket és néma. Nem bírtam még ezt földolgozni. Különös szájalom támadt bennem.

Délután, már négy óra lehetett, mikor Franci bácsi állt meg a konyha ajtóban és valami furcsa sárga valamit tartott a kezében, ráadásul, hármat. Odaköszönt a szüleimnek, akik invitálták jöjjön beljebb.

– Zolikám, ezt a Banánt, az Etelka küldi neked.

Nem tudtam még akkor és nem is láttam az idáig Banánt, de nagyon megörültem. Franci bácsi elmesélte, mikor bementek a kertből, a kislány állandóan oda mutogatott, ahol, együtt cseresznyéztünk. Azt mondta, látszott kicsi szívének, milyen örömet okozott ez a találkozás. Akkor tudtam meg, az Etelka öt éves, és még pár napig itt lesz. Apukája bécsi nagykövet, Anyukája, Franci bácsi legidősebb lányának, Ilikének gyermeke. Hamarosan eljönnek érte szülei, mert Svájcban, jó eséllyel megmútik őt. De ha nem okoz gondot, bátran mennek át és játszunk az Etelkával.

Nagyon megörültem. Másnap korán délelőtt, mikor végeztem a háziállatok etetésével, fölmentem a kertbe. Volt egy gyerek méretű kis kosár, abba szedtem cseresznyét és szüleim engedélyével átmentem a kislányhoz. Hevesen dobogott a szívem, vajon hogy fogok vele kapcsolatot teremteni. Annyira szerettem volna, ha örül.

Gondoltam, nagyon szörnyű lehet így bezárva élni. És nagyon sajnáltam. Este, mikor

vacsoráztunk, mindkét fülem bedugtam, az ujjammal és mondhatom szörnyű rossz volt, nem hallani a tücskök esti muzsikáját és egyáltalán semmit.

Ahogy a Franci bácsiék udvarára értem, láttam az udvari lócán üldögélt Etelka, lábát lóbálta és a babáját a térdén álltatta. Most hamar észrevettem és jött elém. Kezem megfogva húzott a lócahoz. A kiskosarat kivette a kezemből, leült és az ölébe vette. Hangos köszönésekre kijött a nagyapja.

– Szervusz fiacskám, hát átjöttél? Igen, volt a válasz. Hagytuk, a kislány egyen kedvére. Most ő kínált engem. Pici tenyerét tartva nekem, benne két szem gyümölcscsel. Elvettem és megköszöntem. Majd Etelkának megfogtam a karját és mutattam neki, hogyan lehet a cseresznye magot ellőni. Ügyesen utánozott. Hamarosan egymást lövöldöztük és felettébb tetszett a kislánynak. Néha úgy tűnt, mintha nevetését hallottam volna. Miután elfogyott a muníció, leültünk. Észrevettem egy labdát a homokozóban. Elvettem és odagurítottam, a kislány lábához. Mutogattam, gurítsa vissza. Megértette mit szeretnék. Egy párszor vissza is gurította, de látszott nem igazán érdekli a dolog. Oda ültem mellé. A babáját ide adta és mutatta ringassam. Eszembe jutott, van nekem egy öreg mackóm, áthozom. Fölkeltem és elindultam a kapuhoz. Etelka utánam jött és mindkét kezével húzta a kezem, szemeivel kérve, ne menjek el. Magyaráztam és mutogattam hozok egy babát. Elszaladtam, de hallottam, ahogy a kislány, valamilyen furcsa hangon kiabál. Eltelt egy kis idő mire a már, már ütött kopott mackóval visszatértem. Etelka még mindig a kapuban állt és krokodilkönnyekeket hullatott. Mikor újból meglátott, lábain felváltva billeget és már nyújtotta a kis kezeit felém. Ez annyira meghatott. Ahogy az udvarra beléptem, odaadtam a macit, amivel boldogan, a házba befutott. Franci bácsi jött az ajtóba és a felesége Eta néni.

– Micsoda örömet szereztél Etelkának, látod Zolikám.

Etelka a lócára ült, egyik kezében a babája, másikban, a rozoga maci és csak artikulált

nekik, a maga érthetetlen nyelvén. De, boldog volt az biztos. Invitáltak ebédeljek velük, de én inkább hazamentem. Már az nap nem mentem át játszani, mert a fiú haverjaim is vonzottak. Mentünk, a nádasba kunyhót építeni. Mire hazaértem, már a macim otthon volt, Franci bácsi visszahozta. Lefekvés után, a kislányon gondolkoztam. Milyen aranyos és mennyire elszomorító, ami vele van.

Más nap megint átmentem hozzájuk. Vittem egy kis cseresznyét. Mikor a nagypapa kijött, azt mondta, jó volna, ha bemennék az Etelkához, mert duzzog, amiért elvette tőle a macit és nem akar fölkelni.

– Hát jó, de mit kéne csinálnom? – kérdeztem.

– Hát csak menj oda hozzá, hátha megörül neked.

Így történt. Bementem az ágyához és elkezdtem simogatni a hátát és össze vissza jeleket rajzoltam rá. Rögtön észrevette, ez nem a nagypapa és föl pattant. A kis hálóingjében olyan volt, mint egy nagy hajás baba. Átkarolta a nyakam és valamit gügyörészett, de nem értettem. Én is megöleltem és zavaromban, mutogattam, menjünk ki, az udvarra. Kint megvártam még fölöltöztetik. Majd behívtak, egyek én is vele valamit. Kakaó volt és friss kifli. Reggeli után megkérdeztem Franci bácsit, – mit szólna hozzá, ha lesétálnánk, a Zagyva partjára. Útközben futkoshatnánk a réten.

– Jó ötlet – mondta.

Etelka kezét fogta, míg ki nem értünk, az eperfa sorra. Ott elengedte a kislány kezét. Etelka erre odajött hozzám és megfogta a kezem. Egy darabig így ballagtunk és én nagyon boldog voltam. Majd a réten megálltunk, mert rengeteg pipacs meg búzavirág és mezei margaréta volt minden felé. Elkezdtem szedni a pipacsot és mutattam Etelkának szedjen ő is. Szálanként adogattam a kezébe a virágokat. Mikor már olyan sok volt, hogy nem bírta markában tartani, mutattam, üljünk le. Elkezdtem fonni egy koszorút a sok, sok virágból.

A kislány nagy érdeklődéssel figyelt. Mikor elkészült a koszorú, a fejére tettem és mutogattam milyen gyönyörű. Oda állt a nagyapja elé és mutatta magát. Franci bácsi is mutatta milyen szép lett, közben föl emelte és megpuszilgatta Etelkát. Így mentünk le a patakhoz, hogy végig a fején volt a virágkoszorú. A víztől eleinte félt, de aztán egymás kezét fogva mászkáltunk a vízben. Egy-egy bokros résznél megpiszkáltam a vizet és sok kis csíkkal rebkent szét, mitől Etelka megriadt és riadtan átkarolt.

Lassan elindultunk hazafelé. Figyelmem lekötötte, Franci bácsi mellényén csüngő lánc. Meg is kérdeztem – minek az a lánc ott?

Akkor megmutatta Franci bácsi, hogy a lánc egy zsebórában végződik.

– Gyönyörű – mondtam. – Ha én is nagy leszek, nekem is lesz egy ilyen órám – mondtam. Közben az eperfákhoz értünk. Én előre szaladtam és elbűjtam, a kislány elől. Mikor megtalált, nem is értettem miért, de megpuszítottam. Majd ő bűjt el és mikor én találtam meg akkor ő puszt meg. Hazáig egymás kezét fogva ballagtunk. Néha az álla alá tettem az ujjam és mikor oda nézett az orrát föl ütöttem finoman. Ezen, érdekes volt, ő is kuncogott. Főleg mikor velem ő is ugyan ezt megtette. A kapuban elköszöntem. Nagyon rossz volt. Nem akart elengedni, de valahogy még is megértette, most külön kell mennünk.

Franci bácsi azt mondta, ma jönnek a szülei és holnap elviszik Etelkát. Mintha érezte volna az elválást átölelt. A nagyapja csak nehezen tudta lefejtetni rólam. Mikor fölmentem az udvarra, sírva mondtam.

– Anyu, holnap elviszik.

Anyukám azt mondta, ez a dolgok rendje. De én nem tudtam ezt ilyen könnyen venni. Így fölmásztam a diófára és ott sírtam tovább. Annyira sajnáltam, hogy elviszik. Nagyon fog hiányozni éreztem. Szavak nélkül is annyira kitudta fejezni és mutatni az örömét. Igazán csodáltam őt.

Még estefelé megjöttek a szülei, egy nagy fekete Mercédesszel, a mi és Franci bácsiék kapuja közé álltak. Reggel nekem sem volt kedvem fölkelni. Azon gondolkoztam, el kéne menni otthonról, ne is lássam, mikor mennek el. Már a nyári konyhában reggeliztem, amikor valami förtelmes, artikulátlan sikítást hallottam. És valaki tiszta erőből rángatta a kaput. Anyukám szólt – gyere hamar kisfiam, az Etelka kiabál a kapuban és rázza tiszta erőből. Valamit akar. Kimentem és láttam, valóban az én kis barátnőm van ott. Addig nem hagyta abba, míg oda nem mentem. Kinyitottam a kaput és ahogy kiléptem, a kislány sírva karolt és két lábacskaival topogott. Nagyon nehezen tudott csak megnyugodni, közben simogattam a haját.

Anyukámnak odaszóltam, hozza le a mackómat. Etelka még mindig hüppögött és nem engedett el. Franci bácsi is láttam, könnyes szemmel nézte a kis unokája ragaszkodását. Csak akkor engedett el, mikor meglátta azt az elgyötört mackót. Szülei már türelmetlenek voltak. Az Apja fölakarta emelni, beülteti az autóba, de elrántotta magát. Az én kezem fogta, úgy ült be az autóba. Az ablakot letekerte és kihajolt az ablakon, még mindig a kezét nyújtva. Az autó megindult, és én szaladtam mellette ameddig csak bírtam és elértem az Etelka kezét. De elmentek.

Otthon azt kérdeztem a szüleimtől, nekem miért nincs kis húgom? Mert én ilyen kishúgot szeretnék, mint az Etelka volt. Választ nem kaptam, de néma csend volt. Valószínű mindenki a kislányra gondolt. Ez történt ezerkilencszáz hatvankettőben.

Húsz évvel később, már nő voltam és éppen a szüleimnél voltunk, a kislányommal. Ebédhez fogtunk, mikor egy ismeretlen fiatal nő jött az ajtó elé. Rövid, fiús haja volt és bordó nadrág kosztümöt viselt. Idegen akcentussal, szinte törve a magyart, mondta a nevet, kit keres. Ahogy a nevem kimondta, akkor tűnt föl, hát ez Etelka! Rögtön válaszolt is, – igen én vagyok az, Etelka. Te vagy pedig Zoli.

Nagyon megörültem és átöleltem.

– Gyere ülj le és egyél velünk, közben bemutatam a családomat. Hű micsoda meglepetés, te beszélsz és érted amit mondok?

– Igen, engem megoperáltak Szejcban. Legalább hallok, ha nem is tökéletesen. De örülök, hogy látlak, meg kicsi aranyos leánykádát. Sokat gondoltam arra, mennyi szeretet kapni tőled. Nagyapa is szeret téged. Az volt vég akarata, ezt adjam át neked. Kis dobozt vett elő, melyben ott volt Franci bácsi zsebórája.

– Tessék, már a tiéd, és a kezembe nyomta.

– Megérdemletted.

Még sokáig beszélgettünk. Én elmondtam mennyire szerettem volna egy olyan kis húgot, mint ő, de hát nem lett. De ő már az én kis húgom marad, örökre.

– Köszönöm Zoli, te is örökre a testvérem maradsz.

Megöleltük egymást és lekísértük az autójához. Meghívott minket magához Svájcba. A kislányunk még csak egy éves volt, neki a nyakából kivett nyakláncát tette a nyakába. Ezt viseld, ha nagy leszel. Majd az autóba ült és elhajtott.

KANYÁR ERIKA: TÁVOZÓBAN

Várt, csak várt és várt. A látogatásra készülődött. Már önálló életet élő kisebbik gyermeke megígérte, hogy végigjárják szülőfaluját, élete egykori színterét. Az indulásig még néhány óra hátra van. Fia a távoli német földről – talán egykori őseik földje is ez lehetett – indult. Nemrég jött a telefonüzenet, ne izguljon, késni fog, mert Nyugatról a déli országokba igyekvő vendégmunkások miatt torlódás van a határon.

A várakozás lassítja az idő folyását, a percek is óráknak tűnnek. Próbálta elterelni a figyelmét a veszteglésről. Szöszmötölt, tett-vett, bekapcsolta, majd kikapcsolta a televíziót, türelmetlenül forgatta a rádió gombját, kinyitotta, majd becsukta a könyvet, de hiába olvasott, figyelni nem tudott. Majd az újságot kezdte el lapozgatni, ám csak a vastagon kiáltó, nagybetűs címekhez volt türelme. Talán el is szunyókált egy kicsit. Azután hirtelen felriadt a csengő berregésére.

– Végre, hát végre megérkezett! – itt áll előtte a nevét hordozó utód fölhevülten a nagy forróságtól.

– Édesapám, félelmetes ez az augusztusi hőség! Talán nem szerencsés ilyenkor kimozdulnia a lakásból.

Ő azonban hajthatatlan. Ki tudja lesz-e még lehetősége végigjárnia gyermekora színhelyeit? A napok gyorsan peregnek, lehet, hogy már megindult a visszaszámlálás. Néhány hét, és betölti a 95. évet. A fia nem akart ellenkezni vele, hiszen ő is a lassan, de biztosan közeledő vég miatti utolsó látogatás lehetőségének elszalasztására gondolt.

Az autó kiszabadulva a városi forgatagból, az egykori szülőfalu felé robogott az utat szegélyező nyárfasorban. Már látni lehet a település képét meghatározó, egymással vetélkedő két templomtornyot, amely utal a két vallási felekezetre, a katolikusra és a reformátusra. A

távolból egymás mellettinek tűnik a két torony, holott egymástól távolabb, két különböző dombon emelkedik.

A falut átszelő főútról közelítik meg a dombok tövében elterülő temetőt. A kapuhoz kanyarodva kiszállnak. Szemei végigpásztázták a Bakony hegykoszorúját, amely északról határolja a falut. Amikor gyermekként itt szaladgáltak a temető kerítése mellett, még idáig húzódott az erdőrengeteg, amelyben nem volt tanácsos még suttyóként sem egyedül barangolni. A civilizáció „áldásaként” kilométerekre visszahúzódott az erdőrengeteg. De sokat dolgozott itt az erőirtáson!

Mit is keresek 95 évesen az életben? – gondolta. Nyilván itt felejtett a Teremtő. Talán már senki sem emlékszik rám. Igaz, egy lélek sem jár a forró déli órában a temetőben. Már csak a sírkeresztek köszönhetik az ide látogatót. Fülében visszhangzott egy pillanatra a Kálvária-dombi gyermekkori csivitelés a kis Annával, későbbi szerelmével, az elsővel, akit messzire sodort a sors, és sohasem lehettek egymáséi. Hét évtized után újra egymásra találtak. Néhány megsárgult fénykép, levél és telefon, és az emlékek idézése jutott még kettejüknek.

Miután elveszítette ifjúsága utolsó tanúját, Annát, legszívesebben ő is távozott volna! Második felesége, akivel többet élt, mint gyermekei édesanyjával, még élő fia és lánya biztatták, meg kell érnie a százat, s persze az unokái kötötték egyre lazuló köteléssel az élethez. A tündéri dédunokák születése inkább már a váltásra, a közeli távozásra figyelmezteti az embert – gondolta.

Döbbsenten csodálkozott rá a falusi temető gyönyörű sírkökiállítására. A drága márványlapok aranybetűi hivalkodóan hirdetik a volt emberek életét. Böngészi a sírfeliratokat, és látja, sok, főként fiatalon távozott, még az ő életének feléig sem jutott. Ez hát a sors, netán a végzet: baleset – az összes halál közül talán a legkegyetlenebb, hiszen sem a távozó, sem

a rokonság nem készült fel a fájdalmas búcsúzásra, amelynek sokkja hosszú évekig kínozza az itt maradottakat – de betegség, infarktus, rák is tizedeli a népességet.

Ma nem békés a halál, korunk embere nem az élet természetes részeként, hanem mint kívülről rácsapó, az életétől független, elfogadhatatlan eseményt éli meg. Lehet-e egyébként melengető és humánus az elmúlás, a temető? Bizonyára, ha a mai emberek nem harcolnának ellene kétségbeesetten kórházból kórházba járva, orvostól orvoshoz futva, hanem elfogadnák, hogy kinek előbb, kinek utóbb fel kell ülnie Szent Mihály lovára, szelídebb lenne az elmúlás. Persze könnyű ezt gondolni, de nehéz elfogadni! Bizonyára megbékéltebben távoznának sokan, ha felvennék az utolsó kenetet, amelyet ma már oly kevesen vesznek magukhoz.

Van valami rideg és embertelen ezekben a gazdag, márványköves sírkertekben – állapította meg az öregember rezignáltan. Hiába hirdetik a drága és fényes márványlapok aranybetűi a soha nem múló feledést. A végső távozó, soha sehol semmikor sem kopogtat újra a földi ajtón. Hiába a kétségbeesés és a szűnni nem akaró zokogás! A fájdalom kristálygyöngyei előbb-utóbb a lélek mélyébe sűppednek – s bár elnehezítik az életet –, a fakuló emlék a változtathatatlan tudomásulvételébe, szelíd belenyugvásba torkoll. Most mégis könny szökött a szemébe. Az elmúlt másfél évtizedben neki is el kellett hantolnia első feleségén kívül – ötvenes évei közepén járó – fiát és lányát, sőt életét alig elkezdő unokáját.

Közben az ősök mohos sírköveihez értek. Itt található édesapja, édesanyja sírja, akik embertelen küszködéssel hét gyermeket neveltek fel, és hármat temettek el. Lám, itt pihennek testvérei, a három kis angyal, akik épphogy pillantást vetettek a világra, s már búcsúztatni kellett őket. Lassan ők is százévesek lennének! Ott a többi testvére sírja. Mindegyiket túlélte. Bár húga, Anna meg a saját életét élte túl Alzheimer-kórban szenvedve, tudniillik az utolsó másfél évtizede öntudatát veszítve telt. Bárgyún mosolygott lánya és férje teme-

tésekor. Talán ettől a fájdalomtól akarta megkímélni a sors azzal, hogy már szinte nem is érzekelte saját létezését. Itt a lánya és a felesége végső nyughelye. Feleségéé, akinek életét felőrölte a mostoha gyermekkor, a nélkülözés, s mire egyenesbe jöttek volna a gyermekek kirepülése után, elváltak.

Önkéntelenül az üres parcellákra figyelt. Az idegen göcseji dombok helyett – ahová a sors útja kényszerítette válása miatt – talán itt kellene nyugodnia szerettei, apja-anyja vagy nemrég eltemetett testvére és az alig élt három kis angyal között. De elhallgattatta, elhessegette az elsuhanó képet!

Az útitársával nagyokat hallgattak. A fia nyilván tisztában van vele, hogy a múlt ködbe vesző tájait járja, s a homályos jövőn borong, mely korántsem bizonytalan. Talán ő is kissé aggódik, hogyan dolgozza fel e látogatás emlékeit. Már a Templom utcán araszolt lassan az autó. Sok az új ház, már nagyobb a jómód, mint egykor! Leereszkedtek a dombról, s elérték a kicsi, tornácos, egykor zsupfedeles házat, amely falumúzeum lehetne. Sajnos tűz martalékkává vált, talán gyújtogatás történt. Az ostoba falusiak szégyellték az immár több mint százéves vén, ásatag hajlékot. Mára már felújították gyermekkorra felejthetetlen tanúját.

– János bácsi, maga még él?! – szólította meg kedvesen a hetvenes szomszédasszony, Juliska.

– Hát mégis emlékszik rá valaki?! – gondolja meghatódottan az idős ember.

A környék flancoló házai, s a felújított gyermekkori szülőház azonban idegen. Bár a homlokzaton meghagyták az egykori építés dátumát, 1896, emlékeztetve a ház születésére. Ez egybeesett azzal a nevezetes évfordulóval, amikor magyarság millenniumát ünnepelte, s emlékeztetett az egykori időkre – amikor a magyarság megvetette a lábát a Kárpát-medencében –, hirdetve a paraszti őserő nemzetmegtartó erejét.

Az egykor vidáman csobogó patakocskában, a Sédben már csak erecskében csordogál a víz. Az udvar rideg és üres, hiányzik a szeretett hatalmas, terebélyes diófa. Kivágták. Talán elszáradt! Bizonyára a fa is érezte, hogy az utódoknak korántsem jelent annyit, mint a fa ültetőinek, és a vasárnaponként körülötte hűsölő, társalgó egykor népes nagycsaládnak. Az építmény ablakai már nem bámulnak olyan vaksin a külvilágra, mint régen. Belépve nem a régi bensőséges meleg, megszokott homály fogadja, hiányzik a kemence is a padkával, ahol annyit hancúroztak testvéreivel.

Az unokahúg, aki a házat örökölte, tüsténkedik körülötte. Fia az udvaron kóborol, ő pedig szemét lehunyva belesüpped egy nagy fotelba.

Hiába szölongatják, már nem akarja – vagy talán nem is tudja – kinyitni a szemét...

Megtörtént igaz esemény ez mely, megérdemli hogy eljusson mindenkihez. Lakásomhoz közeli közértben játszódik le a történet, melyben én is rendszeresen megfordultam.

Gyula bácsi, mert így szólítottuk az üzlet vezetőjét, öregedő bajusza alatt mindig mosolygó régi motoros a kereskedő szakmában. Beosztottjaival úgy bánt mintha saját gyermekei lennének. Rend követelő, mindig vásárló centrikus emberként ismertük. Rendszerben is mentek a dolgok. Bőség, friss kínálat, előzékeny kiszolgálás, elégedett vásárlók.

– Gyula bátyám! Egy öregasszony elrakott egy zsemlet – törte meg az idillt, az eddigi nyugalmat.

– Majd én intézem – szól Gyula, és máris elé állt a néninek. Hatalmas csend lett. Hajlott hátú, sohasem festett hajú remegő alakkal találta szembe magát.

– No mutassa azt a szatyrot – mondta, de nem durván.

– Nagyon éhes vagyok, és csak egy zsemlet loptam el.

Gyula bácsi beleesett az igazán viseltes szatyorba. Beletúrt deresedő hajába, mintha tűnődött volna valamin.

– Pista! Gyere ide csak! – csattant a parancs. – Hozz egy tejet, 10 dekányi szalámit, meg egy vajat, de septiben. – Az inas légvonalban tűnt el, de hamar vissza is tért.

– Tedd egy reklámba! – Mikor ez is megvolt, Gyula elvette sietve. – Nénike! – fordult a legyökerezett lábú asszonyhoz. – Ezt tegye el, és minden reggel keressen engem, vagy valamelyik gyereket! – mit tudni fogjuk a dolgunkat. – Az ajtóig kísérte a nénit. Mint a kalitkából szabadult madárka tűnt el a novemberi ködben. Hogy visszajáró volt-e a nénike, nem tudom. Múltak a napok, hónapok egy szép napon bezárt a bolt.

Átépítés miatt zárva. Két hónap múlva egy modern üzletbe léphettem be. Kódleolvasók és

pénztár gépek pittyegtek. Kamera szemek meredeztek itt is ott is. A zsemlét kínáló rekesznél egy biztonsági őr cirkált ,ki árgus szemekkel figyelte a vásárlókat. No, itt már nem lehet zsemlét lopni, jutott eszembe az egykori eset. Kipakoltam a futószalagra vásárolt áruimat. Pitty. És megint pitty, olvasta be a gép áruim kódját. Fizetéskor kérdeztem – Gyula bácsi hol van?

– Az öreg Gyulát nyugdíjazták, a többiek elmaradtak. Itt már csak fiatalok kellenek. Az önműködő ajtó kinyílt előttem, majd becsukódott utánam. Becsukódott, és vele zárult a múlt is.

RISKÓNÉ CSERNÁT ERZSÉBET: BOLDOG SZÜLETÉSNAPOT!

Jeles ünnepek a születésnapok, jó megünnepelni őket!

Tavaly Budapest ünnepelte 150. születésnapját, idén az Életet az Éveknek Országos Szövetsége lett 35 éves.

Mindkét születésnap nagyon sok ember szívét megdobogtatta, és mivel, hogy az Életet az Éveknek Országos Szövetsége nagyon sok tartalmas, jó programot szervez Budapest megünnepelésére, ezért a Budapesti emlékekkel köszöntjük az Életet az Éveknek Országos szövetségét.

Budapest, Budapest de csodás.....!

Ismerjük ezt a slágert és a legmesszemenőig egyet is értünk vele. Nem csak mi, akik itt élünk, hanem az idelátogató turisták is mind ezt mondják!

Én nagyon büszke vagyok szülővárosomra, nem hagynám el semmiért.

Sokat tett a mi korosztályunk és szüleink korosztálya ezért, hogy ez így legyen.

Gondoljunk bele, kétszer kellett újraéleszteni romjaiból. A világháborúban a harci repülő, 56-ban a tankok tették romhalmazzá! De a város élni akart, és a két generáció segített ebben. Mára fővárosunk már „dobogós helyen” áll és ez ismert tény! Nem csak a fekvése miatt, hanem a szebbnél szebb épületei miatt is.

Büszkék lehetünk a Halászbástyára, a Mátyás-templomra, a várban lévő múzeumra, ezek mind ékszerek. És Pest is magasan tartja a pálmát, a Hősök-tere szoborcsoportjával, a Vajdahunyad várral, Andrassy út a palotáival, a Szépművészeti és az Iparművészeti Múzeum impozáns épületei. És születnek újak, mint a Bálna, koncertteremek vagy a Népliget új, csodálatos palotája, ami teret enged a mai művészeink bemutatkozására. Itt említem

Európa legszebb és legnagyobb korcsolyapályáját, ami nyáron csónakázók paradicsoma.

Ezzel a várossal nem lehet betelni! Visszajáró turisták igazolják ezt! Legyünk büszkék városunkra és óvjuk, hogy még sokáig szép és vonzó legyen!

Bízom abban, hogy vezetőink is így gondolják!

Bízom abban, hogy béke és nyugalom marad hazánkban és fővárosunkban, hogy továbbra is érvényben marad a dal, hogy: Budapest, Budapest de csodás.....!

KANYÁR ERIKA: ÚTKERESÉS

Kopnak a régi erények
nem kifizetődők -
olykor visszavágnak

Hit remény szeretet
jóság együttérzés
időnként porba sűjt

Keresed-kutatod az ösvényt
mely sohasem a széles út
lábad ingoványba sűpped

Hiába jajveszékelsz
hajadnál fogva kell
kiráncigálni magad a mélyből

Simogató partra vágysz
pálmafák csillámló homok
ám a csapást alig látod

Homályos bokrok
az útszélen kóro bogáncs
kövek vér a nyomodban

Széttéphetetlen
ezüstös iszalagok
fonják körbe a tested

Mulasztások, vétkek
nyomasztanak
elszívják energiád

Erőtlenül pislákol
még az élet mint gyertyaláng
lidérces fények riasztanak
katedrálisok fluiduma vigasz

Hitetlenül is higgy
a láthatatlan oltalomban!
Így törj utat a sanyarú időben!

KANYÁR ERIKA: VIRTUÁLIS VALÓSÁG

Bolyongsz kéken villódzó
betűrengetegben
mivel az igaz utat nem leled

Tévelyegsz tévelyegve
gyorsan kihunyó érzelmek
labirintusában

Eleven közvetlen kapocs helyett
SMS e-mail chat
Twitter Facebook Tiktok
Instagram MMS -

Vágyott és valós torzóban maradt
fiktív szerelmek hálójában
lelked jobbik felét
Ízisként keresve

Félemerként fuldokolsz
páros vagy páratlan magányban
Oziriszt nem találva

Míg észrevétlenül
szubjektív létezésed helyett
végleg beledermedsz
virtuális valóságba

Cséve Ferencné: Reneszánsz napok

Csörnyi Zoltánné: Kórus

Bagdi Lajos: Barátság

Bagladi Sándor: Találkozás

Csörnyi Zoltánné: Ünnepség

Dr. Pirger Csaba: Aratók

Jobbra fenn:
Vidovicsné Bene Erzsébet: Természetjárók

Vidovicsné Bene Erzsébet: Vetélkedő

Vidovicsné Bene Erzsébet: Indul a Tour!

Vidovicsné Bene Erzsébet: Nyugdijas nagygyűlés

Korpics Ferencné: Vendégszereplés 2.

Korpics Ferencné: Vendégszereplés

jobbra fenn:

Krajczár Irén: Mesemondás

Krajczár Irén: Mesemondás 2.

Müller József Györgyné: „Csillámtetoválás”

Balra fenn: Müller József Györgyné: Manó-party

6
Vidovicsné Bene Erzsébet: Nyugdíjas ügyek

Pintér Éva: Betlehemi játék

Soós Imréné: Egészségfejlesztés

Soós Józsefné: Pihenő

Pintér Éva: Csak vidáman!

Jobbra fenn: Soós Imréné: Nyugdíjas torna

Kovácsné Herczeg Katalin: Szentgotthárdi színházkedvelők

Takács Tibor : Májusfa állítás

Janzó Lászlóné: Erdei torna

Dr. Pirger Csaba: Göcseji aratóünnep

Dr. Pirger Gyula: Göcseji aratótál

Vass Józsefné: Örömtánc

Timkóné Sárközi Julianna: Szinkronúszók a farsangon

Készült a Nyugdíjas Klubok és Idősek „Életet az Éveknek” Országos Szövetsége Országos Kulturális Bizottsága által hirdetett

Vers-és prózaíró pályázata nyomán a 35 éves jubileumi év és a „Klubéletünk örömei” fotópályázat jegyében

2024